

Ευρωπαϊκή Ένωση
Περιφερειακή πολιτική

el info regio panorama

| Αριθ. 16 | Μάιος 2005 |

Οι καλές πρακτικές

περιφερειακής ανάπτυξης

Περιεχόμενα

Οι καλές πρακτικές περιφερειακής ανάπτυξης

Μαθαίνοντας τις καλές πρακτικές

Συχνά ακούμε να λέγεται ότι η εφαρμογή των διαρθρωτικών ταμείων αποτελεί δυναμικό «κοινοτικής προστιθέμενης αξίας». Αυτό ισχύει κυρίως για έναν ορισμένο αριθμό καλών πρακτικών που συνεπάγεται η διαχείριση των ταμείων με την πάροδο του χρόνου, από τη μία περίοδο προγραμματισμού στην άλλη, και με την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των κρατών μελών και των περιφερειών.

Η αξιολόγηση προχωρά στα κράτη μέλη

Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής ανέλυσε τις ενδιάμεσες εκθέσεις αξιολόγησης των προγραμμάτων στόχου 1 και 2 ώστε να εξαγάγει τα αποτελέσματα και να συγκεντρώσει τις καλές πρακτικές για το μέλλον.

Μαρτυρία: Σουηδία

Το ΕΤΠΑ σε δράση: Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ελλάδα

Μαρτυρία: Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία

Ρεπορτάζ: Ιρλανδική συνταγή

Επειδή κατάφερε να επωφεληθεί όλων των ευκαιριών που προσφέρουν οι ευρωπαϊκές ενισχύσεις, η πιο φτωχή χώρα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας κατά την εισδοχή της το 1973 μετετράπη, τριάντα χρόνια αργότερα, σε μια από τις πιο ακμάζουσες χώρες της Ένωσης. Τι ώθησε τους Ιρλανδούς; Ποιες συμβουλές μπορούν να δώσουν στα νέα κράτη μέλη; Ανθολόγιο καλών πρακτικών.

Μαρτυρία: Βέλγιο

Μαρτυρία: Ισπανία

Το ΕΤΠΑ σε δράση: Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Δανία, Ιταλία

Φωτογραφίες (σελίδες): Ευρωπαϊκή Επιτροπή (1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10), A. Janssens/Euro Liège TGV (11), Örebro län (12), AZ publica (13), Nicéphore Cité (13), Creggan Enterprises Ltd (13), URBAN Greece (13), Ministerstvo pro místní rozvoj (14), National Roads Authority (15), Dublin Bay Project (16), Women's Community Projects (Mullingar) Association Ltd (17), AEIDL (17), National University of Ireland, Maynooth (18), Région wallonne (19), URBAN II Noord aan de Rotte (21), Nordjyllands Amt (21), Ministério da Ciência, Tecnologia e Ensino Superior (21).

Εξώφυλλο: Ο σταθμός «Estação do Oriente» στη Λισσαβόνα (Πορτογαλία) κατασκευάστηκε για την Expo '98 με τη βοήθεια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Για τη σύνταξη του τεύχους αυτού συνεργάστηκαν οι: Pierre Ergo, Véronique Faure, Veronica Gaffey, Jean-Luc Janot, José Luís Kaiser, Ann Martin, Catherine Mathot, Ειρήνη Νικολαΐδου, Wolfgang Petzold.

Υπεύθυνος έκδοσης: Thierry Daman, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ Περιφερειακή πολιτική

Το περιοδικό αυτό εκδίδεται στα αγγλικά και τα γαλλικά σε ανακυκλωμένο χαρτί.

Ο θεματικός φάκελος διατίθεται σε 19 γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον ιστότοπο: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_fr.htm

Τα κείμενα της παρούσας έκδοσης δεν έχουν νομική ισχύ.

3

9

12

13

14

15

19

20

21

Διαχείριση των προγραμμάτων των διαρθρωτικών ταμείων

Μαθαίνοντας τις καλές πρακτικές

του John Bachtler ⁽¹⁾

Συχνά ακούμε να λέγεται ότι η εφαρμογή των διαρθρωτικών ταμείων αποτελεί δυναμικό «κοινοτικής προστιθέμενης αξίας». Αυτό ισχύει κυρίως για έναν ορισμένο αριθμό καλών πρακτικών που συνεπάγεται η διαχείριση των ταμείων με την πάροδο του χρόνου, από τη μία περίοδο προγραμματισμού στην άλλη, και με την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των κρατών μελών και των περιφερειών. Κάθε φάση εφαρμογής ενός προγράμματος παρέχει διδάγματα χρήσιμα σε όλους.

Φωτόριο επιχειρήσεων στο Egg της περιοχής Vorarlberg (Αυστρία)

Η διαχείριση των διαρθρωτικών ταμείων αποτελεί εξαιρετική πρόκληση. Η χρήση σημαντικών επιδοτήσεων, για πολλά χρόνια και πολλούς τομείς, σε ένα διοικητικό πλαίσιο που συχνά έρχεται σε αντίθεση με τις εθνικές πρακτικές διαχείρισης, αποτελεί περίπλοκη και απαιτητική άσκηση. Η εμπειρία των 15 τελευταίων ετών δείχνει ωστόσο πως τα κράτη μέλη κατάφεραν να επωφεληθούν από τη χρήση των διαρθρωτικών ταμείων ώστε να δημιουργήσουν κοινοτική προστιθέμενη αξία και να επινοήσουν νέες προσεγγίσεις στην υπηρεσία της περιφερειακής πολιτικής. Ένα από τα πολυτιμότερα στοιχεία αυτής της προστιθέμενης αξίας είναι τα διδάγματα που μπορούμε να πάρουμε από τις καλύτερες πρακτικές διαχείρισης των διαρθρωτικών ταμείων μέσω της ανταλλαγής εμπειριών των κρατών μελών και των περιφερειών.

Διαχείριση προγραμμάτων: ένα σύστημα για κάθε χώρα

Κάθε κράτος μέλος έχει αναπτύξει τους δικούς του μηχανισμούς διαχείρισης, λαμβάνοντας συχνά υπόψη τις περιφερειακές ιδιαιτερότητες. Με λίγα λόγια, μπορούμε να διακρίνουμε τις χώρες σύμφωνα με το αν διαθέτουν:

- > *διαφοροποιημένη* προσέγγιση της κατανομής των πόρων, με ξεχωριστές διοικητικές δομές, που έχουν συσταθεί ειδικά για τη διαχείριση των διαρθρωτικών ταμείων (περίπτωση των Κάτω Χωρών, της Σουηδίας ή του Ηνωμένου Βασιλείου),
- > *«γενικευμένη»* προσέγγιση, όπως συμβαίνει στην Αυστρία, στην Ισπανία και ορισμένα γερμανικά Länder,

⁽¹⁾ Ο καθηγητής John Bachtler είναι διευθυντής του European Policies Research Centre (Ερευνητικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Πολιτικών), του Πανεπιστημίου Strathclyde, Γλασκόβη (Ηνωμένο Βασίλειο).

καθώς και στα περισσότερα νέα κράτη μέλη. Στο σύστημα αυτό, η κατανομή των πόρων γίνεται μέσω των υπουργείων, εθνικών ή περιφερειακών οργανισμών,

- > **μικτά** συστήματα που συνδυάζουν τις δύο προαναφερόμενες προσεγγίσεις, όπως στη Φινλανδία, στη Γαλλία ή την Ιταλία.

Κάθε σύστημα παρουσιάζει τα δικά του πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Τα διαφοροποιημένα συστήματα είναι μεν περίπλοκα, από διοικητικής απόψεως (και όχι τόσο κατάλληλα για τις παρεμβάσεις του στόχου 1 μεγαλύτερης εμβέλειας), αλλά ευνοούν τη μεγαλύτερη στρατηγική συνάφεια και τη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων, παρέχοντας ταυτόχρονα ορατότητα για τις ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις. Τα γενικευμένα συστήματα, αντιθέτως, λειτουργούν με πιο άμεσο και τυποποιημένο τρόπο, αλλά αντιμετωπίζουν συνήθως περισσότερες δυσκολίες στην ενσωμάτωση διαφόρων παρεμβάσεων και στην άσκηση μόχλευσης για τη χρηματοδότηση από την ΕΕ.

Ανάθεση της διαχείρισης των προγραμμάτων σε εξωτερικούς συνεργάτες: Η γραμματεία στόχου 2 της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας (Γερμανία)

Ένας τρόπος διαχείρισης των διαρθρωτικών ταμείων, που συνηθίζεται στα διαφοροποιημένα συστήματα, είναι η ανάθεση σε εξωτερικούς συνεργάτες μέρους της διαχείρισης των προγραμμάτων με τη δημιουργία ξεχωριστής γραμματείας, όπως συμβαίνει εδώ και καιρό σε ορισμένες περιοχές του Βελγίου, των Κάτω Χωρών και του Ηνωμένου Βασιλείου. Στις περιοχές αυτές πρόσφατα προστέθηκε και η Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία, η οποία δημιούργησε μια «Ziel 2 Sekretariat» (γραμματεία στόχου 2), την οποία ανέθεσε σε μια εταιρεία συμβούλων, υπεύθυνη να βελτιώσει το συντονισμό των επιτροπών προγράμματος, να παρέχει τεχνική βοήθεια στα πολλά υπουργεία και άλλους φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση των προγραμμάτων και να αναλάβει τις δραστηριότητες πληροφόρησης και δημοσιότητας.

Η παράκαμψη της Bragança (Norte, Πορτογαλία) διευκολύνει το πέρασμα προς την Ισπανία

Εδώ και 10–15 χρόνια, σε πολλά κράτη μέλη της Ένωσης παρατηρείται μια τάση για σταδιακή περιφερειοποίηση της διαχείρισης των προγραμμάτων, με πιο πρόσφατο παράδειγμα αυτό της Ελλάδας και της Ιρλανδίας. Σε πολλές περιφέρειες, δημιουργήθηκαν ενδιάμεσοι οργανισμοί για τη διαχείριση ορισμένων θεματικών ή υπο-περιφερειακών αξόνων των προγραμμάτων. Αυτό, για παράδειγμα, συνέβη στην Αυστρία (τοπικά γραφεία διαχείρισης), στη Γαλλία (τοπικές επιδοτήσεις), στην Ιταλία (ολοκληρωμένα προγράμματα/έργα) και το Ηνωμένο Βασίλειο (σχέδια δράσης).

Σε μια προσπάθεια καλύτερου ελέγχου του συσχετισμού κατανομής πόρων και στρατηγικών στόχων του προγράμματος, τα συστήματα διαχείρισης έγιναν πιο περίπλοκα. Οι έρευνες σχετικά με την αξιολόγηση υπογραμμίζουν ότι η αποτελεσματικότητα της διαχείρισης εξαρτάται κατά κύριο λόγο από τον σαφή προσδιορισμό των ρόλων και των οργανωτικών διαδικασιών, καθώς και από την ευελιξία αντιμετώπισης της καινοτομίας. Σημαντικός παράγοντας που συμβάλλει στη βελτίωση της διαχείρισης είναι η δικτύωση των γραμματειών του προγράμματος, μια διαδικασία που ακολουθείται συνήθως για την εφαρμογή των διαρθρωτικών ταμείων στην Αυστρία, στις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Αγγλία (Ηνωμένο Βασίλειο): «Πρωτοβουλία καλύτερων πρακτικών» για την καλύτερη διαχείριση των προγραμμάτων

Το 2003, το γραφείο του βρετανού πρωθυπουργού ξεκίνησε την «Best Practice Initiative» (Πρωτοβουλία καλύτερων πρακτικών) για τη βελτίωση της διαχείρισης των διαρθρωτικών ταμείων στην Αγγλία, η οποία διαρθρώνονταν γύρω από τρεις άξονες: α) λεπτομερής απογραφή των καλών πρακτικών που μπορούν να αναπαραχθούν και των μειονεκτημάτων που πρέπει να διορθωθούν, κυρίως σε ό,τι αφορά τη στρατηγική καθοδήγηση και τη στήριξη των προγραμμάτων, β) στρατηγική συνεχούς κατάρτισης για τη βελτίωση των προσόντων και των γνώσεων προγραμματισμού και γ) δικτύωση και διάθεση των εργαλείων που θα συνοδεύουν την κατάρτιση.

Προώθηση του προγράμματος: πληροφόρηση και δημοσιότητα

Η ενημέρωση βρίσκεται στην καρδιά του προγραμματισμού των διαρθρωτικών ταμείων. Οι διαχειριστικές αρχές πρέπει να ενημερώνουν και να εμπλέκουν στη διαδικασία τους δυνητικούς δικαιούχους και φορείς έργων, οι οποίοι πρέπει να γνωρίζουν αν η υποψηφιότητά τους είναι κατάλληλη, πώς θα καταρτίσουν έναν ποιοτικό φάκελο και πώς θα εκτελέσουν αποτελεσματικά το έργο τους. Οι εταίροι διαχειριστές του προγράμματος χρειάζονται πληροφορίες που τους επιτρέπουν να διασφαλίσουν τη μελετημένη διαχείριση και εκτέλεση του προγράμματος. Σε ό,τι αφορά το ευρύ κοινό, πρέπει να ενημερώνεται για τη συμβολή των διαρθρωτικών ταμείων στην ανάπτυξη της περιφέρειάς του και τη βελτίωση του περιβάλλοντος διαβίωσής του.

Στην τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού (2000-2006), δίνεται μεγαλύτερη σημασία στην πληροφόρηση και τη δημοσιότητα σχετικά με τα διαρθρωτικά ταμεία. Ωστόσο, οι ανάγκες στον τομέα αυτό διαμορφώνονται ανάλογα με

Διευθέτηση της πρόσβασης στους αρχαιολογικούς χώρους της Αθήνας, με την ευκαιρία των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004

τον κύκλο ζωής του προγράμματος. Έτσι, μπορούμε να διακρίνουμε ορισμένες καλές πρακτικές όπως:

- > αναγνώριση του κοινού-στόχου, των αναγκών του σε ό,τι αφορά την πληροφόρηση, καθώς και των απαντήσεων που πρέπει να δοθούν,
- > επιλογή των σωστών εργαλείων, φροντίζοντας να έχουν τα εργαλεία αυτά συγκεκριμένους στόχους, να ικανοποιούν τις προσδοκίες του κοινού-στόχου και να διαδίδουν σαφή και λακωνικά μηνύματα,
- > εφαρμογή ενός μηχανισμού διαχείρισης της δημοσιότητας που καθορίζει με σαφήνεια τους ρόλους και τις αρμοδιότητες, διαθέτει επαρκείς πόρους και διασφαλίζει τη χρηστή αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, καθώς και διαθέτει εσωτερικούς μηχανισμούς για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της δράσης.

Ελλάδα: προβολή των διαρθρωτικών ταμείων

Στην Ελλάδα, η διαχειριστική αρχή του κοινοτικού πλαισίου στήριξης εφάρμοσε έναν ενιαίο μηχανισμό δημοσιότητας για όλη τη χώρα με στόχο την ενημέρωση των δικαιούχων και της κοινής γνώμης. Ο μηχανισμός αυτός αποτελείται από ένα δίκτυο περίπου 50 φορέων πληροφόρησης και δημοσιότητας, μια συντονιστική ομάδα ενημέρωσης, έναν λεπτομερή οδηγό με τις απαιτήσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας για όλες τις φάσεις του προγράμματος, καθώς και μια ενότητα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των δράσεων επικοινωνίας.

Εφαρμογή του προγράμματος: εξέταση υποψηφιοτήτων και επιλογή έργων

Περισσότερο από ποτέ, τα προγράμματα αποτελούν αντικείμενο εξαιρετικά έντονων πιέσεων για να επιτύχουν τους στόχους τους, με κυρώσεις και κίνητρα όπως είναι ο κανόνας αποδέσμευσης μετά από δύο χρόνια και το αποθεματικό επίδοσης. Οι υπεύθυνοι των προγραμμάτων έχουν στόχο περισσότερο την ποιότητα, την ύπαρξη καλύτερων έργων που βασίζονται σε μια ορθολογική στρατηγική και στη μεγάλη πιθανότητα πραγματοποίησής τους εντός των προθεσμιών, ενώ, στην περίπτωση των περιφερειών που κινδυνεύουν να χάσουν τις ενισχύσεις το 2007, φροντίζουν ώστε τα έργα να αφήσουν μακρόχρονη κληρονομιά στην περιφέρεια.

Στο πλαίσιο αυτό, η εξέταση των φακέλων υποψηφιότητας και η επιλογή των έργων παίζει σημαντικό ρόλο. Με την πάροδο του χρόνου, η αξιολόγηση των υποψηφιοτήτων έγινε πιο συστηματική και πιο επαγγελματική, με πολλές περιφέρειες να χρησιμοποιούν περίπλοκες μεθόδους βαθμολόγησης, αξιολόγησης και ταξινόμησης των έργων (ιδιαίτερα στην Ιρλανδία, στις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο). Η χρήση κριτηρίων εισόδου και ποιότητας επιτρέπει στους διαχειριστές των προγραμμάτων να επηρεάσουν τα χαρακτηριστικά των υποψηφιοτήτων και να συνδέσουν τα έργα και την κατανομή των πόρων με τις προτεραιότητες. Στη Γερμανία, στην Ιταλία ή την Ισπανία, ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες, ομάδες ειδικών και άλλοι διαμεσολαβητές (για παράδειγμα, τράπεζες) χρησιμοποιούνται συ-

χνά για την αξιολόγηση ορισμένων μέτρων ή δράσεων, κυρίως για τα μεγάλα και συνήθως περίπλοκα έργα υποδομής ή τις εξαιρετικά ειδικευμένες πρωτοβουλίες έρευνας και ανάπτυξης. Επίσης, προτεραιότητα δίνεται στην κατάρτιση των δικαιούχων στις τεχνικές αξιολόγησης των έργων.

Κάθε σύστημα πάντως χρειάζεται απλές και διαφανείς διαδικασίες εξέτασης των φακέλων και επιλογής των έργων. Απαιτείται επίσης ευελιξία τόσο για την εξέταση των καινοτόμων υποψηφιοτήτων όσο και τη γρήγορη επεξεργασία των έργων μικρού κινδύνου, καθώς και μηχανισμοί στήριξης που να συνοδεύουν τους δικαιούχους κατά την εκτέλεση του έργου τους.

Ιταλία: βελτίωση της ποιότητας των έργων χάρη στα ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα

Μέσα από ένα μεγάλο φάσμα ολοκληρωμένων προγραμμάτων, σε ορισμένες περιφέρειες της Ιταλίας θεσπίστηκαν τα «*Programmi integrati per lo sviluppo locale*» (PISL) —ολοκληρωμένα προγράμματα τοπικής ανάπτυξης— για τη βελτίωση της ποιότητας των έργων και των στρατηγικών ικανοτήτων των περιφερειακών φορέων. Κάθε PISL αποτελεί αφ' εαυτού του στρατηγική μέσου επιπέδου, δηλαδή ένα συναφές σύνολο ολοκληρωμένων και διατομεακών δράσεων (που περιλαμβάνει ενισχύσεις για υποδομές και ενισχύσεις σε επιχειρήσεις), παρέχοντας ένα τοπικό πλαίσιο για το σχεδιασμό, την επιλογή και την πραγματοποίηση των έργων.

Αυστρία: βελτίωση της ποιότητας και της διαφάνειας κατά τον εντοπισμό και την επιλογή έργων

Στην Αυστρία, οι «*τοπικές υπηρεσίες διαχείρισης*» συνεργάζονται με τους υποψήφιους φορείς έργων σε τοπικό επίπεδο για να προσελκύσουν υποψηφιότητες και να αναπτύξουν ποιοτικά έργα. Για τη βελτίωση της διαφάνειας και της συνάφειας στην επιλογή των έργων, σε κάθε οργανισμό χρηματοδότησης χρησιμοποιούνται «*Maßnahmenverantwortliche Förderstelle*» (διαχειριστές μέτρων), ώστε να εγγυώνται την τυποποιημένη προσέγγιση σε ό,τι αφορά το παραδεκτό και την εξέταση των υποψηφιοτήτων, την επιλογή των έργων και τον προσδιορισμό του ύψους της παρεχόμενης χρηματοδότησης.

Η πληροφόρηση στην υπηρεσία του προγραμματισμού: ο ρόλος της παρακολούθησης

Η παρακολούθηση των προγραμμάτων των διαρθρωτικών ταμείων συχνά θεωρούνταν δευτερεύουσας σημασίας σε σχέση με την εκτέλεση του προγράμματος, που κρινόταν πολύ πιο σημαντική. Ωστόσο, εδώ και λίγα χρόνια, η παρακολούθηση αποτελεί προϋπόθεση του αποτελεσματικού προγραμματισμού, ένας τρόπος συλλογής στρατηγικών πληροφοριών που φωτίζουν κάθε στάδιο του προγραμματισμού, από την εκπόνηση και την πραγματοποίηση μέχρι την αξιολόγηση.

Η μονάδα επεξεργασίας λυμάτων στο Danutoni (Ρουμανία) επωφελήθηκε κονδυλίων από τα ταμεία Phare και ISPA

Επίσκεψη των εγκαταστάσεων άρδευσης που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΤΠΑ στη δυτική ακτή του νησιού της Ρεουνιόν (Γαλλία)

Παρακολούθηση της προόδου χρηματοδότησης και εργασιών των προγραμμάτων: εθνικά και περιφερειακά συστήματα παρακολούθησης

Επειδή η παρακολούθηση των προγραμμάτων έχει γίνει ιδιαίτερα σημαντική, πολλά κράτη μέλη επένδυσαν στην εγκατάσταση κοινών και φιλικών προς τον χρήστη συστημάτων που επιτρέπουν την παρακολούθηση τόσο των χρηματοοικονομικών (δεσμεύσεις, πληρωμές) όσο και των εκτελεστικών (πρόσδος των έργων) δεικτών. Ένα από τα πιο γνωστά είναι το γαλλικό σύστημα παρακολούθησης Presage που έχει προσαρμοστεί και σε άλλες χώρες. Άλλα συστήματα είναι τα Sirgis και SINIT στην Ιταλία, το STINS στη Σουηδία και σε περιφερειακό επίπεδο το efReporter στη Σαξονία-Άνχαλτ (Γερμανία). Μεταξύ των συστημάτων νέας γενιάς που εφαρμόστηκαν στα κράτη μέλη αναφέρουμε το SIMIK, στην Πολωνία, το οποίο δικτυώνεται με την επωνυμία SIMIK-Net. Αξίζει να σημειωθεί ότι η μέθοδος παρακολούθησης των διαρθρωτικών ταμείων χρησιμοποιείται σήμερα για την εφαρμογή ευρύτερων συστημάτων παρακολούθησης που θα χρησιμοποιούνται για όλες τις κρατικές παρεμβάσεις, όπως συμβαίνει στην Ιταλία με το MIP (παρακολούθηση των δημοσίων επενδύσεων).

Η αποτελεσματικότητα της παρακολούθησης βασίζεται στην αναγνώριση, τον προσδιορισμό και την ποσοτικοποίηση των δεικτών παρακολούθησης, λαμβάνοντας υπόψη τη σκοπιμότητα

της συλλογής δεδομένων και την καταλληλότητά τους. Αυτό απαιτεί μηχανισμούς συλλογής και αρχειοθέτησης των δεδομένων που, ιδανικά, μπορεί κανείς να συμβουλευτεί και να χρησιμοποιήσει σε πραγματικό χρόνο. Τέλος, πρέπει να διατίθενται και ανθρώπινοι πόροι καταρτισμένοι στην παρακολούθηση, στους οποίους θα παρέχονται κίνητρα και οι οποίοι θα είναι ευαισθητοποιημένοι στη χρησιμότητα παρακολούθησης των τυποποιημένων διαδικασιών. Όλα αυτά δεν είναι αυτονόητα και οι περισσότερες περιφέρειες ήρθαν πολλές φορές αντιμέτωπες με δυσκολίες στην ποσοτικοποίηση των δεικτών, τεχνικά προβλήματα με τα συστήματα πληροφορικής, καθώς και ανακριβή και άχρηστα δεδομένα.

Συνεργασία: μαθαίνω να συνεργάζομαι

Η συνεργασία, μία από τις βασικές αρχές εφαρμογής των διαρθρωτικών ταμείων, είχε τη μεγαλύτερη επιρροή στις πρακτικές περιφερειακής ανάπτυξης από κάθε άλλη πτυχή της ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής. Επίσης, αποτελεί μία από τις βασικές αρχές που δύσκολα καθίστανται επιχειρησιακές, αφού απαιτεί συλλογική εργασία γύρω από κοινούς στόχους με εταίρους που προέρχονται από διαφορετικούς θεσμούς και με διαφορετική οργανωτική νοοτροπία, με διαφορετικές προτεραιότητες και ενδιαφέροντα. Ωστόσο, η έννοια της συνεργασίας έχει ξεπεράσει πλέον το στάδιο όπου θεωρείτο τυπική κανονιστική προϋπόθεση και αποτελεί σήμερα κοινώς αποδεκτό μηχανισμό (αν και με διαφορετικό τρόπο στις χώρες της Ένωσης). Αποτελεί επίσης μέσο βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του στρατηγι-

Επωφελούμενη από τα κονδύλια του ΕΤΠΑ, η εταιρεία Puzzle στο Hultsfred (Σουηδία) θέτει τα ταλέντα της στην υπηρεσία της μουσικής ροκ, ειδικότητα της μικρής αυτής πόλης

κού προγραμματισμού, της διαχείρισης προγραμμάτων και της επιλογής έργων, διότι συμβάλλει στην υιοθέτηση του προγράμματος από τους φορείς, τη μεγαλύτερη εμπλοκή τους και αυξάνει τις δυνατότητες καινοτομίας.

Στον τομέα αυτό εξήχθησαν σημαντικά συμπεράσματα. Η συνεργασία είναι κάτι περισσότερο από απλή βούληση για

διασφάλιση της δυνατότητας εκπροσώπησης των επιτροπών παρακολούθησης. Ουσιαστικά, είναι σημαντικό να υπάρξει διαχείριση της συμβολής κάθε εταίρου και να αποδοθούν οι στρατηγικοί και εκτελεστικοί ρόλοι που μπορούν να διαδραματίσουν οι εταίροι στις διάφορες φάσεις του προγράμματος. Επίσης, είναι απαραίτητη η κατάρτισή τους και η παροχή τεχνικής βοήθειας προς αυτούς, αν θέλουμε να συμμετέχουν αποτελεσματικά.

Ηνωμένο Βασίλειο: συνεργασία στη δυτική Σκωτία

Η συνεργασία στηρίζει όλη τη διαδικασία οικονομικής και κοινωνικής αναζωογόνησης που εφαρμόζεται στη δυτική Σκωτία. Οι εταίροι συμμετέχουν ενεργά, όχι μόνο στην επιτροπή παρακολούθησης αλλά και σε ένα σύνολο συμβουλευτικών ομάδων και επιχειρησιακών φορέων που εξετάζουν τους φακέλους υποψηφιότητας και προβαίνουν σε συστάσεις για την επιλογή των έργων. Η εξέταση των υποψηφιοτήτων από τους ομότιμους είναι η μέθοδος που χρησιμοποιείται για την επίτευξη της ισορροπίας μεταξύ των αντικειμενικών κριτηρίων επιλογής και των ικανοτήτων και γνώσεων των ατόμων. Γενικότερα, η διαδικασία αυτή επιτρέπει την αποφυγή διπλής εργασίας και διευκολύνει την ευρύτερη κατανόηση και τις καλύτερες εργασιακές σχέσεις μεταξύ των θεσμών της περιφέρειας.

Εκμάθηση και ανταλλαγή εμπειριών

Τέλος, η αποτελεσματικότητα της διαχείρισης ενός προγράμματος είναι αποτέλεσμα μιας διαδικασίας εκμάθησης και προσαρμογής των συστημάτων και των διαδικασιών. Οι εθνικές και περιφερειακές διαχειριστικές αρχές που έχουν αποκτήσει εμπειρία για κάθε στάδιο προγραμματισμού, έχουν περάσει από μια πραγματική «καμπύλη εκμάθησης» της ανάπτυξης.

Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας για την ύπαρξη καλών πρακτικών ήταν η σταθερότητα του θεσμικού περιβάλλοντος, που επέτρεψε την καινοτομία και τον πειραματισμό στην εφαρμογή των διαρθρωτικών ταμείων. Κατά τον ίδιο τρόπο, το κοινό διεθνές κανονιστικό πλαίσιο διευκόλυνε τη διακρατική δικτύωση, διευρύνοντας έτσι τους ορίζοντες και επιτρέποντας την ανταλλαγή των καλών πρακτικών.

Βελτίωση της διαχείρισης των προγραμμάτων διαρθρωτικών ταμείων μέσω της ανταλλαγής εμπειριών: IQ-Net

Το IQ-Net αποτελεί καλό παράδειγμα διακρατικής συνεργασίας σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των προγραμμάτων. Αυτό το δίκτυο επαγγελματιών που προέρχονται από τις διαχειριστικές αρχές των προγραμμάτων στόχου 1 και 2 σε δέκα κράτη μέλη έχει στόχο την προώθηση της εφαρμοσμένης έρευνας και την ανταλλαγή εμπειριών σε θέματα διαχείρισης προγραμμάτων διαρθρωτικών ταμείων. Πηγή για το άρθρο αυτό αποτέλεσαν πολλές μελέτες περιπτώσεων του IQ-Net.

Για περισσότερες πληροφορίες:

<http://www.eprc.strath.ac.uk/iqnet/>

Ενδιάμεση αξιολόγηση των διαρθρωτικών ταμείων

Η αξιολόγηση προχωρά στα κράτη μέλη

Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής ανέλυσε τις ενδιάμεσες εκθέσεις αξιολόγησης των προγραμμάτων στόχου 1 και 2 ώστε να εξαγάγει τα αποτελέσματα και να συγκεντρώσει τις καλές πρακτικές για το μέλλον ⁽¹⁾.

Οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις για όλα τα προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων, που πραγματοποιούνται με ευθύνη των διαχειριστικών αρχών σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ολοκληρώθηκαν στα τέλη του 2003 και είχαν ως αποτέλεσμα την ενδιάμεση αναθεώρηση των προγραμμάτων και την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης (βλέπε σχετικό άρθρο) το 2004.

Ποιότητα

Γενικά, οι αξιολογήσεις αυτές είναι καλύτερης ποιότητας από τις αξιολογήσεις των διαρθρωτικών ταμείων που είχαν γίνει στο παρελθόν. Έδωσαν ορισμένα εξαιρετικά παραδείγματα καλών πρακτικών. Σημαντικοί πόροι χορηγήθηκαν για τις αξιολογήσεις (περισσότερα από 35 εκατ. EUR για τις περιφέρειες των στόχων 1 και 2), ενώ η ποιότητα της διαδικασίας και της συνεργασίας μεταξύ των περιφερειών και με την Επιτροπή συνέβαλε θετικά στην ποιότητα της εργασίας.

Οι αδυναμίες που εντοπίστηκαν σχετίζονται με τις αυστηρές προθεσμίες για την κατάθεση όλων των αξιολογήσεων (ορισμένα προγράμματα που οριστικοποιήθηκαν αργά δεν είχαν πολλές αξιολογητέες δραστηριότητες), με το εύρος των αξιολογήσεων (οκτώ ερωτήσεις για κάθε μέτρο και προτεραιότητα) και σε ορισμένες περιπτώσεις, με προβλήματα μεθοδολογίας (απουσία προκαταρκτικής έρευνας, αδυναμίες ανάλυσης).

Αποτελέσματα των αξιολογήσεων

Είναι δύσκολο να γίνει σύνθεση των αποτελεσμάτων για ένα τόσο ευρύ φάσμα προγραμμάτων, ωστόσο από τις αξιολογήσεις αυτές συνάγονται τα ακόλουθα γενικά συμπεράσματα:

- > Σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις, οι αξιολογητές συμπέραναν ότι οι **στρατηγικές** των προγραμμάτων εξακολουθούσαν να **είναι κατάλληλες**.
- > Συχνά ήταν **πολύ νωρίς** για να αξιολογηθεί η **αποτελεσματικότητα** των προγραμμάτων, δεδομένου ότι ξεκίνησαν αργά ή καθυστερημένα. Σε ό,τι αφορά την παρακολούθηση, συχνά χρειάστηκε να επαναπροσδιοριστούν οι δείκτες και οι στόχοι.
- > Επίσης, συχνά ήταν **πολύ νωρίς** για την αξιολόγηση του **αντίκτυπου** των προγραμμάτων, ακόμα και αν, σε σχέση με τα πρώτα χρόνια εφαρμογής, οι αξιολογητές συνέστησαν σε ορισμένες περιπτώσεις την αναθεώρηση των στόχων. Το μακροοικονομικό μοντέλο που χρησιμοποιήθηκε για τα μεγάλα κοινοτικά πλαίσια στήριξης υποδήλωνε ότι τα προγράμματα **βρίσκονται σε πορεία επίτευξης** των γενικών στόχων τους.
- > Η μέτρηση της αποτελεσματικότητας έγινε συνήθως με βάση την απορρόφηση κονδυλίων και όχι με βάση το

Η τέχνη της μαρκετερί, μια δραστηριότητα που στηρίζεται στο πλαίσιο του Περιφερειακού Τεχνολογικού Προγράμματος της Ουαλίας (Ηνωμένο Βασίλειο), συγχρηματοδοτούμενο από το ΕΤΠΑ

κόστος ανά παραγωγή ή αποτέλεσμα. Οι απαιτήσεις του κανόνα N+2 ⁽²⁾ συνέβαλαν στη **σαφή βελτίωση της απορρόφησης κονδυλίων** σε σχέση με το παρελθόν.

- > Οι αξιολογήσεις αποκάλυψαν ότι η **βελτίωση της ποσοτικοποίησης των στόχων** ήταν επιτακτική ανάγκη.
- > Οι **διαδικασίες εφαρμογής** κρίθηκαν συμβατές με τις κανονιστικές απαιτήσεις και **αισθητά βελτιωμένες** σε σχέση με το παρελθόν.

Ακόμα και αν οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις δεν είχαν σκοπό την αξιολόγηση της συμβολής των διαρθρωτικών ταμείων στις προτεραιότητες της Λισσαβόνας, μπορούμε να διακρίνουμε ορισμένα αποτελέσματα που κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση:

- > Σε ό,τι αφορά **τις μεταφορές και την προσβασιμότητα**, οι αξιολογήσεις έδειξαν ότι σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στα μεγάλα οδικά και σιδηροδρομικά έργα. Τα έργα ανάπτυξης λιμένων, αεροδρομίων και οι τοπικές πρωτοβουλίες μεταφορών προχώρησαν, έστω και με βραδύτερο ρυθμό.
- > Τα διαρθρωτικά ταμεία συμμετέχουν στην **οικονομία της γνώσης** υποστηρίζοντας τη συνεργασία μεταξύ των ερευνητικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων, των δικτύων επιχειρήσεων και των ερευνητικών κέντρων, την πρόσβαση στις ευρυζωνικές υπηρεσίες, τις περιφερειακές στρατηγικές καινοτομίας και την κατάρτιση των ερευνητών, καθώς και τα έργα εφαρμοσμένης έρευνας. Υποστηρίζονται πολλές καινοτόμες πρωτοβουλίες και προσεγγίσεις, αλλά ορισμένες απαιτούν μεγαλύτερο χρόνο εφαρμογής από άλλες.
- > Η **επιχειρηματική ικανότητα** ευνοείται μέσω των επιδοτήσεων που δίνονται στις start-up, στις μικρές ή μεγάλες καινοτόμες επιχειρήσεις, στην ανάπτυξη πάρκων επιχειρήσεων, στις υπηρεσίες συμβούλων και στη δημιουργία ειδικών τα-

⁽¹⁾ The Mid Term Evaluation in Objective 1 and 2 Regions — Growing Evaluation Capacity, November 2004. Διαθέσιμη στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docgener/evaluation/tech_en.htm

⁽²⁾ Σύμφωνα με τον κανόνα αυτόν, το ετήσιο ποσό που χορηγείται σε ένα πρόγραμμα που συγχρηματοδοτείται από τα διαρθρωτικά ταμεία πρέπει να διαπαύεται πριν από το τέλος του δεύτερου έτους που ακολουθεί το έτος της δέσμευσης («n» δηλώνει το έτος της δέσμευσης), ενώ τα μη χρησιμοποιούμενα κεφάλαια, εκτός εξαιρέσεων, αποδεδμεύονται αυτομάτως.

Σάλτσμπουργκ (Αυστρία): η ένωση *Frau und Arbeit* (Γυναίκα και εργασία) υποστηρίζει τις γυναίκες που επιθυμούν να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση

μείων καινοτομικών κεφαλαίων (venture capitals). Πολλές από αυτές τις παρεμβάσεις παρακινούνται από τη ζήτηση και το ότι η πρόοδος τους είναι βραδύτερη από την προβλεπόμενη οφείλεται στο γεγονός ότι συνδέονται με τη γενική επιβράδυνση της οικονομίας που χαρακτήρισε τα πρώτα χρόνια των προγραμμάτων.

- > Η προώθηση της **κοινωνικής ένταξης** είναι μια άλλη σημαντική διάσταση της πλειονότητας των προγραμμάτων στόχου 1 και 2, με τις περισσότερες αξιολογήσεις να δείχνουν ότι η απόδοση στον τομέα αυτό είναι ικανοποιητική ακόμα και υψηλότερη από την προσδοκώμενη. Οι ολοκληρωμένες δράσεις φαίνεται ότι είναι οι πιο αποτελεσματικές, αν και απαιτούν περισσότερους πόρους.
- > Επειδή το **περιβάλλον** αποτελεί οριζόντια προτεραιότητα των διαρθρωτικών ταμείων, οι αξιολογήσεις δείχνουν πώς θα βελτιωθεί η πρακτική ενσωμάτωση της προτεραιότητας αυτής και πώς μπορεί να συγκεκριμενοποιηθεί η έννοια της **αιεφόρου ανάπτυξης** στα προγράμματα. Τα διαρθρωτικά ταμεία υποστηρίζουν επίσης τις άμεσες περιβαλλοντικές δράσεις, συμπεριλαμβανομένης της εξυγίανσης των βιομηχανικών περιοχών, της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της πρόσβασης σε πόσιμο νερό, της επεξεργασίας λυμάτων και αποβλήτων καθώς και της δημιουργίας προστατευμένων περιοχών. Γενικά, τα κλασικά έργα προχωρούν σύμφωνα με τις προβλέψεις, ενώ τα πιο καινοτόμα μέτρα χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να ξεκινήσουν.

Χρήση των αξιολογήσεων

Όλα αυτά τα αποτελέσματα είναι αρχικά χρήσιμα για την ενδιάμεση αναθεώρηση και προσαρμογή των προγραμμάτων. Οι αξιολογήσεις χρησιμοποιήθηκαν κατά κύριο λόγο από τις διαχειριστικές αρχές, τις επιτροπές παρακολούθησης και τους φορείς εφαρμογής. Σε ορισμένες περιφέρειες στόχου 1 όπου τα διαρθρωτικά ταμεία χάρουν μεγάλης ορατότητας, οι αξιολογήσεις τόνωσαν τον δημόσιο διάλογο μεταξύ των αιρετών μελών καθώς και στα Μαζικά Μέσα Ενημέρωσης.

Οι αξιολογήσεις είχαν σημαντικές επιπτώσεις στη βελτίωση των μεθόδων εφαρμογής, κυρίως στην πιο προωθημένη επιλογή των δεικτών, την καλύτερη εφαρμογή των οριζόντιων προτεραιοτήτων και τη βελτίωση των κριτηρίων επιλογής των έργων. Οι τροποποιήσεις στην κατανομή των πόρων για τα προγράμματα υπαγορεύτηκαν αρχικά από τη δυνατότητα απορρόφησης των αντίστοιχων προγραμμάτων, αλλά οι αξιολογήσεις διαδραμάτισαν ρόλο και στις αποφάσεις που ελήφθησαν.

Δύο σημαντικοί παράγοντες επηρέασαν τη χρήση των ενδιάμεσων αξιολογήσεων:

- > **ποιότητα των αξιολογήσεων:** οι υψηλής ποιότητας αξιολογήσεις που χρησιμοποίησαν αυστηρή μεθοδολογία, παρουσίασαν με σαφήνεια τα αποτελέσματα και οδήγησαν σε συγκεκριμένες συστάσεις ήταν συχνές,
- > **ενεργός συνεργασία στην πραγματοποίηση της αξιολόγησης:** οι αξιολογήσεις χρησιμοποιήθηκαν περισσότερο όταν η διαχειριστική αρχή και η επιτροπή παρακολούθησης ενδιαφέρονταν για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης και συμμετείχαν στη διαδικασία παρέχοντας πληροφορίες και έκαναν διάλογο με τους αξιολογητές, σεβόμενες παράλληλα τον ανεξάρτητο χαρακτήρα τους.

Μεγαλύτερη ικανότητα αξιολόγησης

Η Επιτροπή εκτιμά ότι η ενδιάμεση αξιολόγηση αποκάλυψε τις μεγάλες ικανότητες αξιολόγησης των φορέων που είναι υπεύθυνοι για τα διαρθρωτικά ταμεία καθώς και των αξιολογητών. Στο εξής, πρέπει να επωφεληθούμε από αυτή την εμπειρία και να ενισχύσουμε τις ικανότητες αξιολόγησης σε όλη τη διευρυμένη Ένωση. Στο μέλλον, είναι σημαντικό να κατευθυνθούμε προς μια αξιολόγηση που προσανατολίζεται περισσότερο στις ανάγκες, όπου οι διαχειριστικές αρχές και οι επιτροπές παρακολούθησης θα αναλάβουν περισσότερες αρμοδιότητες για τον εντοπισμό των τομέων όπου η αξιολόγηση προσφέρει προστιθέμενη αξία. Έτσι, η αξιολόγηση θα μετατραπεί σε ολοκληρωμένο εργαλείο διαχείρισης που θα συμβάλει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων.

Για περισσότερες πληροφορίες: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docgener/evaluation/tech_en.htm

Ουαλία: η αξιολόγηση βελτιώνει τις διοικητικές πρακτικές

Η εμπειρία των προηγούμενων προγραμμάτων έδειξε ότι έπρεπε να ενισχυθούν οι μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης. Στην Ουαλία εφαρμόζεται πλέον η αρχή αυτή, αξιολογώντας τόσο την εφαρμογή όσο και τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται, ώστε να μεγιστοποιηθούν οι ευκαιρίες και ο αντίκτυπος των διαρθρωτικών ταμείων.

Η διασφάλιση της επιτυχίας των καλών έργων αποτελεί τον απώτερο στόχο της διαδικασίας εφαρμογής. Έτσι, η Ουαλία εφαρμόζει, ήδη από την αρχή της διαδικασίας, ισχυρούς μηχανισμούς αξιολόγησης και παρακολούθησης.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση επιβεβαίωσε ότι η προσέγγιση αυτή έπρεπε να συμπληρωθεί με τακτικές επαφές με τους φορείς έργων και με την εναρμόνιση των διαδικασιών. Έτσι, στις διαδικασίες υποβολής υποψηφιοτήτων δόθηκε ένας «περισσότερο στραμμένος στον πελάτη» προσανατολισμός και καθοδήγηση προς τους φορείς έργων. Μια πρόσφατη έρευνα σχετικά με το βαθμό ικανοποίησης επιβεβαίωσε ότι η απλοποίηση των διαδικασιών και η «προσανατολισμένη στον πελάτη» προσέγγιση έχουν πράγματι αποτελέσματα.

Η αξιολόγηση των διατομεακών θεμάτων (απασχόληση, ισότητα ευκαιριών, περιβάλλον κ.ά.) ενισχύθηκε, στο στάδιο της επιλογής των έργων όσο και κατά την παρακολούθηση και τον εντοπισμό των καλών πρακτικών. Έτσι, ήδη από την κατάθεση του φακέλου, μια ομάδα εξειδικευμένων συμβούλων στα διατομεακά θέματα συνεργάζεται με τον υποψήφιο για να ενσωματώσει τα θέματα αυτά στο έργο του.

Τα έργα που τονίζουν ιδιαίτερα τα διατομεακά θέματα αποτελούν αντικείμενο παρατήρησης με στόχο να εντοπιστούν οι καλές πρακτικές. Το πρόγραμμα Genesis αποτελεί καλό παράδειγμα της διαδικασίας αυτής: επιδοτώντας υπηρεσίες φύλαξης παιδιών για τις μητέρες που θέλουν να εργαστούν ή να επιμορφωθούν, το πρόγραμμα διευκολύνει τόσο την οικονομική δραστηριότητα των γυναικών όσο και την αναζωογόνηση της περιοχής παρέμβασης. Οι δικαιούχοι έχουν επίσης πρόσβαση σε μια υπηρεσία κοινωνικο-επαγγελματικών συμβουλών. Το πρόγραμμα, που θεωρείται καλή πρακτική, εφαρμόζεται σήμερα και σε άλλες περιοχές της Ουαλίας.

Πληροφορίες: enquiries-wefo@wales.gsi.gov.uk

Επιβράβευση της καλής επίδοσης

Το «αποθεματικό επίδοσης» είναι καινοτομία της περιόδου 2000-2006: 4 % των κονδυλίων των διαρθρωτικών ταμείων που κατανεμήθηκαν σε κάθε κράτος μέλος παρακρατήθηκε στην αρχή της περιόδου προγραμματισμού για να αποδοθεί στα επιτυχημένα προγράμματα κατά την ενδιάμεση αξιολόγηση.

Για πρώτη φορά οι επιδοτήσεις των διαρθρωτικών ταμείων συνδέθηκαν με τις επιδόσεις των προγραμμάτων. Το αποθεματικό επίδοσης, ύψους 8 δισ. EUR, κατανεμήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 23 Μαρτίου 2004.

Τι σημαίνει «επιτυχημένο» πρόγραμμα;

Ο κανονισμός των διαρθρωτικών ταμείων ⁽¹⁾ προβλέπει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να αξιολογούν την επίδοση των προγραμμάτων σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή και με βάση έναν περιορισμένο αριθμό δεικτών παρακολούθησης που μετρούν την αποτελεσματικότητα, την καλή διαχείριση και την οικονομική εκτέλεσή τους. Σε ό,τι αφορά την αποτελεσματικότητα, τα κράτη μέλη εκπόνησαν ένα περιορισμένο σύνολο δεικτών πραγμάτων και αποτελεσμάτων και καθόρισαν στόχους για την ενδιάμεση επίδοση. Τα οικονομικά κριτήρια και τα κριτήρια διαχείρισης ήταν κοινά για τα περισσότερα κράτη μέλη και περιελάμβαναν δείκτες και στόχους συνδεδεμένους με την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τον έλεγχο και την επιλογή των έργων, καθώς και την απορρόφηση κονδυλίων.

Έτσι, στα τέλη του 2003, τα κράτη μέλη αξιολόγησαν τις επιδόσεις των προγραμμάτων τους και υπέβαλαν στην Επιτροπή προτάσεις για κατανομή των πόρων. Οι έντονες συζητήσεις, σε περιορισμένο χρονικό διάστημα κατέληξαν σε συμφωνίες σχετικά με τα ποσά προς κατανομή. Η Επιτροπή επέμεινε ώστε οι επιδοτήσεις να σεβαστούν τις αρχές διαφάνειας και ισότητας και να αντιστοιχούν σε αντικειμενικά μετρημένη απόδοση. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η Επιτροπή δέχθηκε τις προτάσεις των κρατών μελών, σε άλλες ζητήθηκαν πρόσθετες εξηγήσεις σχετικά με τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε, ενώ για έναν περιορισμένο αριθμό φακέλων οι συζητήσεις με τα κράτη μέλη κατέληξαν σε αλλαγή της κατανομής των κονδυλίων μεταξύ των προγραμμάτων.

Η κατανομή των πόρων

Συνολικά, ποσοστό μεγαλύτερο από το 90 % των προγραμμάτων στόχου 1 και 2 έλαβαν μερίδιο από το αποθεματικό επίδοσης, γεγονός που καταδεικνύει όχι μόνο την επιτυχία της εφαρμογής των διαρθρωτικών ταμείων, αλλά και τη σημαντική βελτίωση των επιδόσεων των προγραμμάτων σε σχέση με τις προηγούμενες περιόδους προγραμματισμού.

- Το 80 % σχεδόν των προγραμμάτων στόχου 1 πήραν μερίδιο από το αποθεματικό, ορισμένα για λιγότερο από το 4 % της αρχικής τους χρηματοδοτικής κάλυψης, ενώ άλλα για περισσότερο. Η Ελλάδα ήταν η χώρα με τις πιο αυστηρές προτάσεις, αποκλείοντας δέκα προγράμματα, ενώ στην Ισπανία, στην Ιρλανδία και την Πορτογαλία ορισμένα προγράμματα δεν πήραν τίποτα. Στην Ελλάδα, η ψαλίδα των επιδοτήσεων από το αποθεματικό απόδοσης κυμαίνεται από 1,3 ως 16,9 % του συνόλου των δεσμεύσεων. Στην Ιταλία, από 2,3 ως 7,2 %. Στην Ιρλανδία το σύνολο της κατανομής πήγε σε ένα μόνο πρόγραμμα (οικονομική και κοινωνική υποδομή).

- Όλα τα προγράμματα του στόχου 2, εκτός από ορισμένα προγράμματα τεχνικής βοήθειας, έλαβαν μέρος του αποθεματικού. Εδώ, η ψαλίδα κατανομής είναι πολύ μικρότερη, αντικατοπτρίζοντας τις καλές επιδόσεις των προγραμμάτων για την επίτευξη των στόχων τους. Η μεγαλύτερη ψαλίδα εμφανίστηκε στη Γαλλία, με κατανομή που κυμάνθηκε από 2 ως 6,5 % των δεσμεύσεων, και στην Αγγλία (4,02 ως 5,96 %).

Οι καλές πρακτικές διαχείρισης ανταμείβονται

Η κατανομή των πόρων δεν είναι παρά μια μόνο πτυχή του θέματος. Το γεγονός ότι τόσα προγράμματα λαμβάνουν επιδοτήσεις αντικατοπτρίζει το ότι πέτυχαν τους στόχους τους, αλλά δηλώνει και τις αυξημένες ικανότητες των περιφερειών της ΕΕ στη διαχείριση των διαρθρωτικών ταμείων. Η σύνδεση των επιδοτήσεων με κριτήρια καλής διαχείρισης είχε θετικές επιπτώσεις στην απορρόφηση των κονδυλίων, την επιλογή των έργων, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τον οικονομικό έλεγχο.

Πρώτος απολογισμός του μέσου

Η Επιτροπή ανέλυσε αυτή την πρώτη εφαρμογή του αποθεματικού επίδοσης στις περιφέρειες στόχου 1 και 2 ⁽²⁾. Μεταξύ των τριών τύπων δεικτών που χρησιμοποιήθηκαν (συνδεδεμένοι με την αποτελεσματικότητα, τις οικονομικές επιδόσεις και τη διαχείριση), η δυσκολία σωστής διάκρισης των δεικτών αποτελεσματικότητας και καθορισμού στόχων εμπόδισε συχνά την αξιολόγηση της επίδοσης των προγραμμάτων με βάση τα κριτήρια αυτά. Οι οικονομικές επιδόσεις είναι καλύτερες και τα επίπεδα δαπανών υψηλότερα από ό,τι στο παρελθόν και αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στον κανόνα N+2. Το γενικό συμπέρασμα από την ανάλυση είναι ότι τα κριτήρια διαχείρισης ήταν πιο αποτελεσματικά και επηρέασαν θετικά την επίδοση των προγραμμάτων.

Αξιολόγηση της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης

Πρόσφατα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε στο Διαδίκτυο, στα αγγλικά, τον νέο οδηγό αξιολόγησης της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης. Το εργαλείο αυτό, με ελεύθερη πρόσβαση και χρήση, βασίζεται στην εμπειρία του προγράμματος MEANS που εστιάζεται στη μεθοδολογία της αξιολόγησης. Πρόθεση των αρμοδίων είναι να ενημερώνεται τακτικά ο οδηγός και να εξετασθεί η δυνατότητα μέρους της ιστοσελίδας να καταστεί διαδραστικό, ώστε να διευκολύνεται η ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών μεταξύ των αξιολογητών και των εταιρών αξιολογήσεων. <http://www.evaled.info>

Η ΕΕ συγχρηματοδότησε διάφορα μέτρα οικονομικής ανάκαμψης γύρω από τον καινούριο σταθμό τρένων TGV της Λιέγης (Βέλγιο)

⁽¹⁾ Άρθρο 44 του κανονισμού του Συμβουλίου αριθ. 1260/1999 της 21ης Ιουνίου 1999, σχετικά με τις γενικές διατάξεις των διαρθρωτικών ταμείων.

⁽²⁾ Report on the Performance Reserve and Mid Term Evaluation in Objective 1 and 2 Regions, 27 juillet 2004. Έκθεση διαθέσιμη στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docgener/evaluation/tech_en.htm

Östra Mellansverige (Σουηδία)

«Για βιώσιμα προγράμματα»

Fredrik Eliasson, Συμβούλιο της κομητείας Örebro, πρόγραμμα στόχου 2 για την ανατολική Σουηδία

Σχεδόν μόλις ξεκινήσαμε το πρόγραμμά μας για το στόχο 2, πριν από πέντε χρόνια, αναγκαστήκαμε να προβούμε σε αλλαγές σχετικά με τις περιβαλλοντικές διαστάσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και την κοινωνική ένταξη των μεταναστών. Τα θέματα αυτά αποτελούν «οριζόντιες» συνιστώσες του προγράμματος. Με άλλα λόγια, κάθε χρηματοδοτούμενο έργο έπρεπε να τις ενσωματώνει στους στόχους και τις δραστηριότητές του.

Ωστόσο, η ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος έδειξε ότι αυτές οι οριζόντιες προτεραιότητες συχνά δεν ενσωματώνονταν καλά στα έργα, αντίθετα με τους αναπτυξιακούς στόχους, που λαμβάνονταν περισσότερο υπόψη. Γενικά, αν και είναι εύκολο να βρει κανείς έργα που αφορούν ειδικά το περιβάλλον, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών ή την κοινωνική ένταξη, είναι πολύ πιο δύσκολο να βρει καλά έργα οικονομικής ανάπτυξης που περιλαμβάνουν τα θέματα αυτά στις τρέχουσες δραστηριότητές τους.

Θεωρούμε ότι αυτή η αδυναμία να ληφθούν υπόψη οι οριζόντιες προτεραιότητες οφείλεται σε τέσσερις παράγοντες και συγκεκριμένα τη θέση των προτεραιοτήτων αυτών, τις γνώσεις και την πληροφόρηση για τα θέματα αυτά, την ενσωμάτωσή τους στο έργο και τον ακριβή προσδιορισμό τους. Έτσι, εστίασαμε τις προσπάθειές μας σε αυτούς τους παράγοντες.

> Βελτίωση της θέσης των οριζόντιων προτεραιοτήτων

Η βασική αιτία του προβλήματος έγκειται στο γεγονός ότι συχνά αποδίδεται στις οριζόντιες προτεραιότητες μια θέση κατώτερη από τον γενικό στόχο του έργου, δηλαδή της άμεσης συμβολής τους στην ανάπτυξη. Ως διαχειριστική αρχή, θεωρούμε ότι είναι σημαντικό να προωθήσουμε περισσότερο τα θέματα αυτά. Ωστόσο, πρέπει να περάσει το μήνυμα. Οι διαδικασίες αξιολόγησης που ακολουθούμε δίνουν πλέον ιδιαίτερη προσοχή στα έργα που λαμβάνουν υπόψη τους τις οριζόντιες προτεραιότητες. Στο εξής, τα έργα που δεν προβλέπουν ενεργό συμβολή σε μία τουλάχιστον από αυτές τις προτεραιότητες δεν θα μπορούν να τύχουν χρηματοδότησης.

> Βελτίωση των γνώσεων και της πληροφορίας

Σε ό,τι αφορά το περιβάλλον, την ισότητα ανδρών και γυναικών ή την κοινωνική ένταξη, είναι δύσκολο να ληφθούν καλές αποφάσεις χωρίς κατάλληλη γνώση. Για το λόγο αυτό, οι διαχειριστές του προγράμματος στόχου 2 για την ανατολική Σουηδία (όπως και για την πλειονότητα των άλλων σουηδικών προγραμμάτων των διαρθρωτικών ταμείων) μνηθήκαν στα θέματα αυτά. Έτσι, κάθε διαχειριστής μπορεί να προτείνει στους φορείς έργων σωστές λύσεις. Επίσης, εκπονήσαμε έναν οδηγό που εξηγεί στους φορείς έργων με απλά

λόγια πώς θα ενσωματώνουν τις οριζόντιες προτεραιότητες στην καθημερινή τους εργασία.

> Ενσωμάτωση των οριζόντιων προτεραιοτήτων από την αρχή

Αρκετά έργα λαμβάνουν υπόψη τους τις οριζόντιες προτεραιότητες μόνο στα τελευταία στάδια προγραμματισμού των δραστηριοτήτων, γεγονός που συχνά καταλήγει σε τεχνητά ή ακατάλληλα μέτρα. Σε ένα τόσο προχωρημένο στάδιο προγραμματισμού, ουσιαστικά δεν μένει πλέον χώρος για τη φυσική ενσωμάτωση των προτεραιοτήτων αυτών. Για να αποφευχθεί αυτό, προσεγγίζουμε το θέμα ήδη από τις πρώτες επαφές που έχουμε με τον δικαιούχο.

> Ρητός και σαφής προσδιορισμός των προτεραιοτήτων

Στόχος είναι να δοθεί μεγάλη σημασία τόσο στις οριζόντιες όσο και στις άλλες προτεραιότητες του προγράμματος. Για το σκοπό αυτό, η εμπειρία δείχνει το ενδιαφέρον που παρουσιάζει η ρητή εγγραφή των οριζόντιων προτεραιοτήτων στο σχέδιο των έργων. Ο σαφής προσδιορισμός των προτεραιοτήτων απλοποιεί την παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων, ενώ μας επιτρέπει να είμαστε και πιο απαιτητικοί, αποφεύγοντας βεβαίως να εκλαμβάνονται οι απαιτήσεις αυτές ως εμπόδια στην εξέλιξη του έργου, αλλά επιτρέποντας στον δικαιούχο να μετρά σε ποιο βαθμό αυτές οι οριζόντιες προτεραιότητες συμβάλλουν στην ανάπτυξη της περιφέρειάς του.

> Αειφόρος ανάπτυξη και συμφέρον

Διαπιστώνεται ότι ο αναπτυξιακός στόχος πλησιάζει ολοένα και περισσότερο το στόχο της προστασίας του περιβάλλοντος. Αν και είναι κοινώς αποδεκτό ότι η οικονομική ανάπτυξη πρέπει να έχει τον μικρότερο δυνατό αντίκτυπο στο περιβάλλον, θέλουμε να προχωρήσουμε περισσότερο και έτσι επιθυμούμε οι δικαιούχοι να βλέπουν τις περιβαλλοντικές ανησυχίες ως πηγή πόρων που θα διευκολύνει τη δραστηριότητά τους. Σε ό,τι αφορά τα έργα που έχουν αρνητική επίδραση στο περιβάλλον, δεν πρέπει να λαμβάνουν καμία χρηματοδότηση, απλώς διότι βλάπτουν τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη.

Έχει αποτελέσματα η προσέγγισή μας για τις οριζόντιες προτεραιότητες; Θεωρούμε ότι οι επόμενες αξιολογήσεις θα δείξουν, για παράδειγμα, ότι οι μετανάστες συμμετέχουν περισσότερο στο πρόγραμμα, ότι οι περιβαλλοντικές απαιτήσεις θεωρούνται από τους δικαιούχους ως παράγοντες οικονομικής ανάπτυξης ή ότι οι γυναίκες συμμετέχουν εξίσου με τους άνδρες στα έργα. Παρατηρούμε ότι το ποσοστό των γυναικών που κατέχουν διευθυντικές θέσεις σε επιχειρήσεις που συστάθηκαν με τη στήριξη των διαρθρωτικών ταμείων είναι σαφώς μεγαλύτερο από αυτό που παρατηρείται σε άλλες επιχειρήσεις του ίδιου τομέα. Ωστόσο, προς το παρόν δεν θα ήθελα να το αποδώσω αυτό στις καλές πρακτικές που εφαρμόζονται για τις οριζόντιες προτεραιότητες.

Πληροφορίες: Fredrik.Eliasson@t.lst.se

Για την κατασκευή του «Σπιτιού της Ευεξίας» (Formen Hus) χρησιμοποιήθηκαν μόνο οικολογικά προϊόντα

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Ένας «ηλεκτρονικός οικονόμος» για τα διαρθρωτικά ταμεία στη Σαξονία-Άνχαλτ

Συνολικό κόστος: 300 000 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 300 000 EUR

«Το σύστημα διαχείρισης efREporter, που δημιουργήθηκε από το Land της Σαξονίας-Άνχαλτ, επιτρέπει τόσο τη μεταφορά πληροφοριών μέσω ηλεκτρονικών συστημάτων όσο και το χειρισμό μέσω χρηματοοικονομικής στήριξης και την παρακολούθηση έργων σε όλα τα στάδια διαχείρισης επιχειρησιακών προγραμμάτων. Ο μηχανισμός επιτρέπει την ανταλλαγή πληροφοριών και περιλαμβάνει διάφορες ενότητες που αντιστοιχούν στις φάσεις προόδου του έργου, όπως επεξεργασία της αίτησης, χρηματοοικονομικό πρόγραμμα, καταχώριση δεδομένων χρήσιμων στην αξιολόγηση. Το efREporter, η πιλοτική φάση του οποίου έχει ήδη ολοκληρωθεί, αξιοποιείται σήμερα πλήρως από το Land της Σαξονίας-Άνχαλτ. Το σύστημα, που μπορεί να μεταφερθεί και σε άλλες ευρωπαϊκές περιφέρειες, έχει ήδη προσαρμοστεί και υιοθετηθεί από πολλά γερμανικά Länder που εντάσσονται στο στόχο 1.»

Jürgen Biernath, Υπουργείο Οικονομικών της Σαξονίας-Άνχαλτ
biernath@mw.lsa-net.de

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Creggan Enterprises Ltd

Συνολικό κόστος: 627 000 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 314 000 EUR

«Η Creggan Enterprises Ltd (CEL) είναι εταιρεία τοπικής ανάπτυξης που ιδρύθηκε το 1994 για να στηρίξει την κοινωνικοοικονομική αναζωογόνηση του Creggan, μιας από τις πιο παλιές περιοχές με εργατικές κατοικίες της Βόρειας Ιρλανδίας, η οποία θεωρείται από τις πιο μειονεκτικές της περιφέρειας, αφού επλήγη ιδιαίτερα από τα 30 χρόνια συγκρούσεων στη Βόρεια Ιρλανδία. Η CEL αγόρασε τις κτιριακές εγκαταστάσεις ενός εργοστασίου που έκλεισε το 1997 (οπότε χάθηκαν περίπου 600 θέσεις εργασίας). Οι τοίχοι των κτιρίων ήταν καλυμμένοι με γκράφιτι. Η CEL ανακαίνισε τα κτίρια και τα διαμόρφωσε σε χώρους που θα υποδεχθούν νέες ή αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις ώστε να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας που θα συμβάλουν στην τρέχουσα αναζωογόνηση της περιοχής.»

Maeve Hamilton, αναπληρωτής διευθυντής
maeve.hamilton@detini.gov.uk

ΓΑΛΛΙΑ

Nicéphore Cité, πλατφόρμα πόρων και ανταλλαγών εικόνας και ήχου

Συνολικό κόστος: 7 000 000 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 3 500 000 EUR

«Για να προωθήσει την ανάπτυξη της νότιας Βουργουνδίας, η κοινότητα του πολεοδομικού συγκροτήματος της Chalon-sur-Saône αποφάσισε να χρησιμοποιήσει τον πολιτισμό και την τεχνολογία της πόλης, κοίτιδα της φωτογραφίας, για να δημιουργήσει ένα διεθνές κέντρο για την τεχνολογία της εικόνας, του ήχου και της εικονικής πραγματικότητας. Η δημιουργία της Nicéphore Cité έχει στόχο την ανάπτυξη της χρήσης της ψηφιακής τεχνολογίας σε τομείς τόσο διαφορετικούς όπως το engineering (αυτοκίνητα, αεροσκάφη, πυρηνική ενέργεια κ.ά.), η πολιτιστική κληρονομιά, η αρχιτεκτονική, η ιατρική, τα οπτικοακουστικά και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Έτσι, το κέντρο συγκεντρώνει πολλές δραστηριότητες όπως τρισδιάστατη εικόνα, post-production υψηλής ευκρίνειας, ειδικά οπτικά εφέ, ανάγλυφα, φιλμ, μαγνητοσκόπηση, ηχητικές δημιουργίες, τήρηση και διαχείριση βάσεων εικόνας κ.ά. Στηριζόμενη σε ένα ευρύ δίκτυο συνεργατών, η Nicéphore Cité διαχειρίζεται έναν πλήρη κύκλο που κυμαίνεται από την καινοτομία μέχρι την ανάπτυξη του προϊόντος, περνώντας από όλα τα στάδια μεταφοράς τεχνολογίας και ίδρυσης επιχειρήσεων. Μεγάλη προσοχή δίνεται στην πλαισίωση και την παροχή συμβουλών στους φορείς έργων.»

Michel Drouet, διευθυντής
contact@nicephorecite.com (www.nicephorecite.com)

ΕΛΛΑΔΑ

Πρωώθηση του URBAN μέσω των λογαριασμών ύδρευσης

Συνολικό κόστος: 393 653 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 294 240 EUR

«Η ειδική υπηρεσία διαχείρισης του URBAN θέλησε να ενημερώσει το ευρύ κοινό για διάφορα έργα αστικής ανάπτυξης που πραγματοποιούνται στην Κομοτηνή. Ο δήμος Κομοτηνής είχε την πρωτότυπη ιδέα να διανείμει ένα τρίπτυχο URBAN μαζί με τους λογαριασμούς ύδρευσης. Πρόκειται για αποτελεσματικό και οικονομικό τρόπο επικοινωνίας με όλους τους κατοίκους της πόλης. Έτσι, περίπου 200 000 φυλλάδια παραδόθηκαν στη δημοτική υπηρεσία ύδρευσης και στη συνέχεια ταχυδρομήθηκαν μαζί με τους λογαριασμούς ύδρευσης του Νοεμβρίου 2003. Προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι διαφορετικές πολιτισμικές κοινότητες που ζουν στην Κομοτηνή, το τρίπτυχο διατέθηκε σε δύο εκδόσεις, μία στα ελληνικά και μία τριγλώσση (ελληνικά, τουρκικά, ρώσικα).»

Κική Μανώλα, διευθύντρια της ελληνικής ειδικής υπηρεσίας διαχείρισης της κοινοτικής πρωτοβουλίας URBAN
urbansite@mou.gr

Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία

«Οι χώρες της ομάδας του Visegrad συνεργάζονται για την αξιολόγηση»

Eva Pišová, διευθύντρια της τσέχικης μονάδας αξιολόγησης των διαρθρωτικών ταμείων, **David Grolig** και **Michal Kokeš**, διευθυντές έργου

Η είσοδος της Τσεχικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν ιστορικό γεγονός όχι μόνο για τους πολίτες αλλά και για τις δημόσιες υπηρεσίες που αναγκάστηκαν να υιοθετήσουν νέα διοικητική νοοτροπία. Στο πλαίσιο αυτό συστάθηκε, την 1η Δεκεμβρίου 2003, η τσέχικη μονάδα αξιολόγησης των διαρθρωτικών ταμείων.

Πολύ γρήγορα, η μονάδα χρειάστηκε να εκπονήσει ένα σχέδιο αξιολόγησης, έργο που αποδείχθηκε πολύ δύσκολο, αφού επρόκειτο για κάτι εντελώς νέο για τους ενδιαφερόμενους φορείς, οι οποίοι δεν μπορούσαν να βασιστούν σε κάποιο μοντέλο χώρας αντίστοιχου μεγέθους που μπορούσε να εξυπηρετήσει αντίστοιχους κοινωνικοοικονομικούς στόχους. Έτσι, σε στενή συνεργασία με τους ειδικούς των παλιών κρατών μελών, τους εκπροσώπους της ΓΔ Περιφερειακή πολιτική και άλλους εταίρους προερχόμενους από αδελφοποιήσεις, κατάφεραν τελικά να αποκτήσουν μια κάποια τεχνολογία στην αξιολόγηση.

Τα άλλα μέλη της ομάδας των χωρών του Visegrad (Ουγγαρία, Πολωνία και Σλοβακία) βρίσκονταν περίπου στην ίδια κατάσταση με την Τσεχική Δημοκρατία. Ιστορικά, αυτές οι χώρες έχουν την ίδια κουλτούρα, τις ίδιες πολιτισμικές ρίζες και αντίστοιχα επίπεδα οικονομικής ανάπτυξης. Σε αντίθεση με τα άλλα τρία νέα κράτη μέλη που προτίμησαν το ενιαίο έγγραφο προγραμματισμού, οι χώρες αυτές επέλεξαν και τη διαχείριση των διαρθρωτικών ταμείων με τη μορφή κοινοτικού πλαισίου στήριξης που περιλαμβάνει αρκετά επιχειρησιακά προγράμματα.

Από τον Σεπτέμβριο 2004, η τσέχικη Μονάδα Αξιολόγησης συνεργάζεται με τους ομολόγους της των άλλων χωρών της ομάδας του Visegrad. Η πρώτη συνάντηση

προτάσεις της Επιτροπής για την περίοδο 2007-2013, τα ζητήματα που εξετάστηκαν ήταν η οργάνωση της αξιολόγησης, η εκπόνηση του σχεδίου αξιολόγησης, οι κίνδυνοι και τα προβλήματα που παρουσιάζονται και οι δυνατότητες συνεργασίας σε θέματα αξιολόγησης μεταξύ των χωρών της ομάδας του Visegrad.

Η πρώτη αυτή συνάντηση έδειξε ότι οι χώρες της ομάδας του Visegrad έχουν πλήρη συνείδηση της σημασίας της αξιολόγησης. Προς το παρόν, οι δραστηριότητες αφορούν κατά κύριο λόγο την ανάπτυξη ικανοτήτων και προσόντων. Στις τέσσερις αυτές χώρες ξεκίνησαν τα πρώτα έργα αξιολόγησης, καθώς και τα έργα που έχουν στόχο την ανάπτυξη των ικανοτήτων αξιολόγησης. Σχετικά με αυτό, οι συμμετέχοντες στη συνάντηση ανέφεραν τη δυνατότητα από κοινού χρηματοδότησης ορισμένων δραστηριοτήτων που συνδέονται με την αξιολόγηση, μέσω του μέτρου «Τεχνική βοήθεια» που προβλέπεται στα προγράμματα.

Γενικά, μπορούμε να διακρίνουμε τρεις κατηγορίες έργων και συγκεκριμένα αυτά της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού, αυτά που προετοιμάζουν την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013 και τέλος τα έργα με στόχο την ανάπτυξη ικανοτήτων αξιολόγησης, που έχουν να επιδείξουν τη μεγαλύτερη πρόοδο.

Οι μονάδες αξιολόγησης αναγνωρίζουν ότι η αδυναμία εύρεσης, τόσο στο εσωτερικό τους όσο και εκτός αυτών, ικανών ανθρώπινων πόρων μπορεί να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην επιτυχία της διαδικασίας αξιολόγησης. Ένας άλλος σημαντικός κίνδυνος θα μπορούσε να είναι η καθυστέρηση της πραγματοποίησης των αξιολογήσεων λόγω της ανεπάρκειας στοιχείων παρακολούθησης ή της αδυναμίας των υπηρεσιών που παρέχουν οι συμβαλλόμενοι.

Έτσι, αποφασίσαμε να συνεργαστούμε για να αναπτύξουμε ποιοτικές ικανότητες αξιολόγησης, να διασφαλίσουμε τον σωστό προγραμματισμό των αξιολογήσεων και να διασυνδέσουμε τα συστήματα παρακολούθησης. Άλλες δραστηριότητες συνεργασίας θα περιλαμβάνουν την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών για την εφαρμογή των έργων, τις μεθόδους και τον καθορισμό κριτηρίων αξιολόγησης. Οι μονάδες αξιολόγησης συνεννοήθηκαν ώστε να ενημερώνονται για τα καλά και τα άσχημα παραδείγματα έργων αξιολόγησης με στόχο τη βελτίωση των πρακτικών.

Η προπαρασκευή της επόμενης συνάντησης ανατέθηκε στους εκπροσώπους της πολωνικής Μονάδας Αξιολόγησης.

Πληροφορίες: Eva.Pisova@mmr.cz
David.Grolig@mmr.cz

Οι συμμετέχοντες
στη συνάντηση
του Valtice

εργασίας πραγματοποιήθηκε στο Valtice, στη νότια Μοραβία (Τσεχική Δημοκρατία) στις 2 και 3 Δεκεμβρίου 2004, σηματοδοτώντας έτσι την πρώτη επέτειο από τη σύσταση της δικής μας Μονάδας Αξιολόγησης. Σε αυτήν συμμετείχαν εκπρόσωποι από τις Γενικές Διευθύνσεις Περιφερειακής Πολιτικής και Απασχόλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Εκτός από τις

Μεγαλύτερος αντίκτυπος των ευρωπαϊκών ενισχύσεων

Ιρλανδική συνταγή

Αφού κατάφερε να επωφεληθεί όλων των ευκαιριών που προσφέρουν οι ευρωπαϊκές ενισχύσεις, η πιο φτωχή χώρα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας κατά την εισδοχή της το 1973, μετετράπη, 30 χρόνια αργότερα, σε μια από τις πιο ακμάζουσες χώρες της Ένωσης. Τι ώθησε τους Ιρλανδούς; Ποιες συμβουλές μπορούν να δώσουν στα νέα κράτη μέλη; Ανθολόγιο καλών πρακτικών.

Ο αυτοκινητόδρομος M1 διασχίζει τις εκβολές του ποταμού Broadmeadows

Ο ξένος επισκέπτης, περαστικός από το Δουβλίνο, νομίζει ότι έχει επιστρέψει στη χρυσή δεκαετία του '60. Δύο είναι κυρίως τα στοιχεία που τον εκπλήσσουν: το νεαρό της ηλικίας των εκατοντάδων πεζών που συνωστίζονται στα πεζοδρόμια καθώς και ο αριθμός των γερανών που τρυπάνε τον ουρανό της πρωτεύουσας της Ιρλανδίας. Αν είναι οδηγός, θα προσθέσει και ένα τρίτο στοιχείο: την αργή κίνηση της κυκλοφορίας, που οφείλεται περισσότερο στη χρόνια κυκλοφορική συμφόρηση της πόλης και λιγότερο στον γαλήνιο χαρακτήρα των ιρλανδών οδηγών.

Η Ιρλανδία δεν είναι πλέον ο μεγάλος ήρεμος κήπος της άκρης της Ευρώπης που επισκεπτόμαστε μόνο για να αναζωογονηθούμε. Η καρτ ποστάλ με το κοπάδι των προβάτων που εμποδίζει την κυκλοφορία σε έναν μικρό δρόμο υπό το γελαστό και έκπληκτο βλέμμα του τουρίστα ανήκει πλέον στο παρελθόν, εκτός ίσως από κάποιες επαρχιακές περιοχές. Παντού, ακόμα και στις δυτικές και συνοριακές περιοχές, που δεν έχουν ευνοηθεί τόσο πολύ όσο το Δουβλίνο, η Ιρλανδία μοιάζει σήμερα με ένα τεράστιο εργοτάξιο, μια χώρα πολυάσχολη, που φροντίζει να εκσυγχρονίσει όλους τους δρόμους της, τις κατοικίες, τις υπηρεσίες της κ.ά. Με τη βοήθεια των ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα

«Την περίοδο 2000-2006, πραγματοποιήθηκαν σε όλη τη χώρα 75 έργα ΕΤΠΑ, τέσσερα έργα Ταμείου Συνοχής, επτά έργα διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών (TEN-T) και τρία έργα Interreg IIIA», σημειώνει η Lillian Butler, διαχειρίστρια κοινοτικών κονδυλίων στην υπηρεσία κατασκευής οδικών έργων της Ιρλανδίας (National Roads Authority). «Το μεγάλο ξέσπασμα έγινε με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη» υπογραμμίζει ο Jim Higgins, συντονιστής των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής στην Ιρλανδία. «Ακόμα και αν δεν εξηγούν όλη μας την επιτυχία, κάθε άλλο, οι ενισχύσεις στην περιφέρεια έπαιξαν καθοριστικό ρόλο για την ανάπτυξή μας.»

Αν πράγματι η Ιρλανδία μετετράπη, στατιστικά, σε μία από τις πιο πλούσιες χώρες της Ένωσης, αυτό οφείλεται μεταξύ άλλων στο γεγονός ότι κατάφερε να χρησιμοποιήσει ως μοχλούς τα κοινοτικά κονδύλια που της χορηγήθηκαν και συγκεκριμένα 5,58 δισ. EUR μεταξύ 1994 και 1999, και 4,31 δισ. EUR την περίοδο 2000-2006.

«Πέρα από τους αριθμούς, μάθαμε πολλά με τα διαρθρωτικά ταμεία», συνεχίζει ο Jim Higgins. «Η διαχείρι-

Το εσωτερικό της μονάδας επεξεργασίας λυμάτων του Ringsend

σή τους μας επέτρεψε να βελτιώσουμε τις εθνικές πρακτικές και, γεγονός πολύ σημαντικό, τον μακροπρόθεσμο προγραμματισμό και την αξιολόγηση. Θα τα καταφέρναμε και μόνοι μας, αλλά θα χρειαζόταν περισσότερος χρόνος. Επίσης έχουμε την τύχη να είμαστε μικρή χώρα, με διοίκηση σε ανθρώπινα μεγέθη που μπορεί να βασίζεται στους εύρυθμους μηχανισμούς και στα ανεπίσημα δίκτυα. Κατά μία έννοια, όλοι γνωρίζονται, γεγονός που κάνει τα πράγματα πιο εύκολα... Η αποδοτικότητα, η σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας, η ικανότητα γρήγορης εφαρμογής των έργων που λειτουργούν μέτρησε για πολύ καιρό και λειτουργήσε πολύ καλά. Σήμερα, ενδιαφερόμαστε περισσότερο για την αποτελεσματικότητα. Ποια είναι η πραγματική προστιθέμενη αξία του έργου για τον πολίτη ή τον χρήστη;»

Η αποτελεσματικότητα υπαγόρευσε τη δημιουργία του «Luas» («ταχύτητα» στα κελτικά), το νέο υπερμοντέρνο τραμ του Δουβλίνου, με δύο γραμμές των 9 και 15 km που άνοιξαν τον Ιούνιο και τον Σεπτέμβριο 2004 αντίστοιχα. «Το Luas είναι ένα διαρθρωτικό έργο» υπογραμμίζει ο Tom Manning, διευθυντής δημοσίων σχέσεων της Railway Procurement Agency, εταιρεία που συντονίζει το έργο. «Με 50 000 επιβάτες ημερησίως, συμβάλλει στην αποσυμφόρηση της πόλης και συνδέει τους διάφορους κόμβους μαζικών μέσων μεταφοράς του Δουβλίνου όπως τον βόρειο και νότιο σιδηροδρομικό σταθμό, τον προστασιακό σιδηρόδρομο DART, τις γραμμές των υπεραστικών λεωφορείων. Επίσης, συμμετέχει στην αναζωογόνηση της πόλης. Ήδη από την έναρξη λειτουργίας του, τα εμπορικά καταστήματα που βρίσκονται κατά μήκος του τραμ παρουσιάζουν αύξηση της πελατείας τους κατά 75 %, ενώ τα κοντινά κτίρια είδαν ήδη την

αξία τους να αυξάνει κατά 15 % μέσα σε τρεις μήνες. Ωστόσο, και ο πληθυσμός των μειονεκτικών περιοχών επωφελήθηκε, αφού οι συνοικίες με τις εργατικές κατοικίες που μέχρι πρότινος δεν εξυπηρετούντο καλά σήμερα συνδέονται απευθείας με το κέντρο της πόλης.» Το κόστος της επένδυσης ανέρχεται σε 775 εκατ. EUR, εκ των οποίων 80 εκατ. χορηγήθηκαν από το ΕΤΠΑ. «Λίγο περισσότερο από το 10 %. Ίσως αυτό μοιάζει λίγο, αναφέρει ο Tom, αλλά η συνεισφορά της Ευρώπης αποτέλεσε σύμβολο που δημιούργησε κλίμα εμπιστοσύνης και έδωσε κύρος στην αποδοτικότητα του έργου.»

Η αποτελεσματικότητα εκφράζεται επίσης από την ολοκλήρωση της κατασκευής, το 2003, μιας από τις μεγαλύτερες μονάδες επεξεργασίας λυμάτων της Ευρώπης, της Ringsend Wastewater Treatment Works, που ολοκλήρωσε το «Dublin Bay Project», έναν ευρύ μηχανισμό καθαρισμού των λυμάτων του κόλπου του Δουβλίνου που ξεκίνησε το 1994. Πρόκειται για επένδυση ύψους 300 εκατ. EUR, που χρηματοδοτήθηκε κατά 80 % από το Ταμείο Συνοχής, για την οποία χρειάστηκε η δημιουργία υποθαλάσσιου αγωγού μήκους 10,5 km που συνδέει τη μονάδα με το αντλιοστάσιο που βρίσκεται στο Sutton, στην απέναντι πλευρά του κόλπου. Η μονάδα επεξεργάζεται τα λύματα μιας περιοχής που αντιστοιχεί σε 1,7 εκατ. κατοίκους.

Εκτός από το μεγάλο της μέγεθος και τον αυτονόητο σύγχρονο χαρακτήρα της, η μονάδα αυτή διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά του «καλού» έργου: είναι τεχνικά καινοτόμο (η μοναδική εγκατάσταση στο είδος της που συνδυάζει υδρόλυση με άνθρακα, διαδικασία χώνεψης της ιλύος και θερμικά ξηραντήρια) και ιδιαίτερα αποδοτικό (10 σεντς ανά m^3 ή 8 EUR ανά άτομο και ανά έτος), διασφαλίζοντας 60 % των ενεργειακών αναγκών του. Το έργο χαρακτηρίζεται επίσης από μια «εγκάρσια» περιβαλλοντική διάσταση: διαμορφώθηκε πρασιά 2 εκταρίων όπου φιλοξενούνται οι αγριόχηνες που σταθμεύουν στο Ringsend. Υπολογίζεται ότι η μονάδα επέτρεψε την εξάλειψη του 75 % των πηγών ρύπανσης του κόλπου και επειδή το Δουβλίνο είναι μια από τις λιγότες πρωτεύουσες με παραλία, ελπίζει τώρα να κατακτήσει τη γαλάζια σημαία για την παραλία του το 2005.

Συσχέτιση πληθυσμού και έργων

«Η φύση των δραστηριοτήτων και η εγγύτητά του με τις κατοικημένες περιοχές κάνει δύσκολη τη διαχείριση ενός τέτοιου έργου», σημειώνει η Battie White, μηχανικός του Δημοτικού Συμβουλίου του Δουβλίνου και επιβλέπουσα του έργου Dublin Bay Project. «Για το λόγο αυτό, θα αναφέρω δύο βασικές αρχές που καθοδήγησαν τη δουλειά μας: προβαίνουμε σε συνεχές benchmarking και συγκρίνουμε τον εαυτό μας με τους ξένους ομολόγους μας, στην Αγγλία και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Κυρίως, ζητήσαμε τη συμμετοχή του τοπικού πληθυσμού ήδη από τη μελέτη του έργου.» Και συνεχίζει λέγοντας ότι «το 2000 σε συνεργασία με τους κατοίκους δημιουργήσαμε “τοπικές ομάδες-συνδέσμους” που συνεδριάζουν κάθε μήνα για να ενημερωθούν και να δώσουν τη γνώμη τους σχετικά με την πρόοδο των εργασιών και σήμερα πλέον για τη μονάδα που έχει ήδη τεθεί σε λειτουργία. Ήταν παρακινδυνευμένο, αλλά τελικά λειτουργήσε: η κατασκευή του συγκροτήματος δεν προξένησε την αντίθεση των κατοίκων ούτε και καμία αρνητική αντίδραση των μέσων μαζικής ενημέρωσης».

Η ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού είναι βασική συνταγή, σύμφωνα και με τον Jim McGovern, διευθυντή της West Regional Authority στη βορειοδυτική Ιρλανδία. Ο Jim διηύθυνε τη δημιουργία στην περιοχή του Galway (70 000 κάτοικοι) ενός από τα 19 νέα ευρυζωνικά δίκτυα τηλεματικής που εγκαταστάθηκαν στην Ιρλανδία. «Πρέπει να μπορείς να προτείνεις στις επιχειρήσεις υποδομή τελευταίας τεχνολογίας με εξίσου αντα-

γωνιστικό κόστος όσο και στην ανατολική Ιρλανδία ή το Ηνωμένο Βασίλειο». Στο Galway, εγκαταστάθηκαν 57 km γραμμών υψηλού ρυθμού έναντι 9,9 εκατ. EUR εκ των οποίων τα 8 εκατ. χορηγήθηκαν από το ΕΤΠΑ. Σε όλη τη διάρκεια των εργασιών, από τον Φεβρουάριο 2003 μέχρι τον Μάρτιο 2004, το τοπικό ραδιόφωνο ενημέρωνε καθημερινά τους ακροατές του για την πρόοδο του έργου. «Κάθε Δευτέρα, τους δίνουμε το πρόγραμμα των εργασιών της εβδομάδας. Επίσης, διανείμε σε πολλά αντίτυπα ένα χάρτη του δικτύου, ως ένθετο σε εφημερίδες. Όταν ο κόσμος γνωρίζει πού πηγαίνουμε, τότε θα κλείσει ο δρόμος τους και για πόσο διάστημα, για παράδειγμα, τότε έχετε κερδίσει σε μεγάλο ποσοστό την αποδοχή του έργου.»

Πόσο μάλλον όταν η εγκατάσταση ευρυζωνικού δικτύου στο Galway επιτάχυνε αυτή των άλλων υποδομών. «Για να μη σκάψουμε τους δρόμους πολλές φορές, επωφεληθήκαμε για να εγκαταστήσουμε 23 km αγωγούς αερίου και 10 km καλώδια μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας στα ίδια χαντάκια.» Έτσι, πραγματοποιήθηκαν οικονομίες κλίμακας με αντίκτυπο στο κόστος. «Επίσης», προσθέτει ο Jim, «η ιρλανδική κυβέρνηση αγόρασε τα καλώδια οπτικών ινών για το σύνολο των 19 δικτύων, γεγονός που της επέτρεψε να επιτύχει καλύτερες τιμές αλλά και ίδιο τελικό προϊόν για όλη τη χώρα. Η καλή συνεργασία σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων είναι εξαιρετικά σημαντική.»

Συνεργασία

Την ίδια άποψη έχει και η Finbarr Breslin: «Πρέπει να υπάρχει όραμα, να σκεφτόμαστε μακροπρόθεσμα και να μπορούμε να βασιζόμαστε στη συνεργασία δραστήριων φορέων». Στη δεκαετία του '80, η μοναχική αυτή ξεκίνησε με ορισμένες μητέρες-νοικοκυρές της μικρής πόλης Mullingar, στην κομητεία του Westmeath της κεντρικής Ιρλανδίας, μια ένωση γυναικών που ήθελαν να αναλάβουν έργα που θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους. Ξεκινώντας από υπηρεσίες φύλαξης παιδιών, η έλλειψη των οποίων είναι έκδηλη στην Ιρλανδία, ενώ οι εργαζόμενες γυναίκες και οι μονογονεϊκές οικογένειες συνεχώς αυξάνονται. Έκτοτε, η ένωση Women's Community Projects (Mullingar) Association δεν σταμάτησε να αντικατοπτρίζει την εξέλιξη της κατάστασης της ιρλανδικής γυναίκας τα τελευταία 25 χρόνια: η ένωση οργανώνει κύκλους κατάρτισης που, με την πάροδο του χρόνου, εξελίχθηκαν από εκπαίδευση για νοικοκυρές (1985) σε μαθήματα χειροτεχνίας καθώς και

Μικροί μαθητές του βρεφονηπιακού σταθμού του Mullingar

ανάγνωσης και γραφής (2004), περνώντας από την παραγωγή φορμών (1985-87), μαθήματα γραμματείας, λογιστικής και πληροφορικής (από το 1997) και μαθήματα αγγλικών για γυναίκες μετανάστες (από το 2002).

Πέρα από τα διάφορα έργα κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης (συγχρηματοδοτούμενα κυρίως από την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία EQUAL) και τις κατ' οίκον υπηρεσίες (γεύματα κατ' οίκον, οικονομικές συμβουλές κ.ά.), η Ένωση διαχειρίζεται σήμερα μια εντυπωσιακή δομή που περιλαμβάνει βρεφονηπιακό σταθμό, νηπιαγωγείο και φύλαξη παιδιών δημοτικού σχολείου. Το πρόγραμμα ξεκίνησε το 1997 και συγχρηματοδοτήθηκε από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ καθώς και 15 περίπου δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, γεγονός που κάνει τη Marcella O'Reilly, υπάλληλο της Ένωσης, να υπογραμμίζει ότι «πρέπει να ξέρει κανείς να διαχειρίζεται την πολυπλοκότητα και με την έννοια του χρηματοοικονομικού προγραμματισμού: τα κοινωνικά έργα κινητοποιούν συνήθως μεγάλο αριθμό εμπλεκόμενων και πληγών χρηματοδότησης».

Clustering

Η υπερνίκηση των εμποδίων και η άρση της απομόνωσης είναι δύο από τους λόγους ύπαρξης του Leitrim Design House, ενός δικτύου στο οποίο συμμετέχουν περίπου εξήντα καλλιτέχνες και επαγγελματίες της τέχνης. Αυτό το «cluster» διαθέτει ένα κατάστημα στο κέντρο της μικρής τουριστικής πόλης Carrickon-Shannon. Χάρη σε διάφορα ευρωπαϊκά ταμεία και προγράμματα (όπως τα EQUAL, PEACE, Interreg κ.ά.), καθώς και στο FAS, τον εθνικό οργανισμό κατάρτισης της Ιρλανδίας, οι βιοτέχνες παραγωγοί έχουν πρόσβαση σε ένα φάσμα υπηρεσιών (κατάρτιση, προβολή, διάθεση στην αγορά, ανταλλαγές, συνέργειες κ.ά.), καθώς και σε εξατομικευμένες συμβουλές. «Μοιάζει με κυλιόμενο διάδρομο», εξηγεί ο Tim Guilbraide, διευθυντής έργου. «Για να αντιμετωπίσει την αγορά, ο παραγωγός έρχεται σχεδόν με άδεια χέρια και στη συνέχεια, σιγά-σιγά, το επαγγελματικό του πρόγραμμα μεγαλώνει μέχρι την ημέρα που δεν χρειάζεται πια συμβουλές και μπορεί μάλιστα να μεταδώσει την τεχνογνωσία του στα άλλα μέλη του cluster.»

Ο Tim Guilbraide στο κατάστημα της Leitrim Design House

«Η ένωση των φορέων ενός τομέα είναι πολύ σημαντική στο αγροτικό περιβάλλον, όπου οι παραγωγοί είναι συνήθως απομονωμένοι», υπενθυμίζει ο Joe Lowe, διευθυντής του Leitrim County Enterprise Board, του Συμβουλίου Επιχειρήσεων της Κομητείας, που στηρίζει κάθε χρόνο 30–35 οικονομικά προγράμματα. «Το *clustering* ευνοεί τις ανταλλαγές, την ενημέρωση, την άμιλλα κ.λπ. που είναι συνιστώσες της εμπορικής επιτυχίας. Θεωρούμε ότι αυτή η δικτύωση των παραγωγών οδήγησε στη δημιουργία περίπου εκατό θέσεων εργασίας.»

Ο όρος «cluster» στην Ιρλανδία δεν είναι απλώς μια λέξη της μόδας, αλλά δηλώνει ένα σύστημα που ξέφυγε από τον τομέα των επιχειρήσεων και γενικεύθηκε ώστε να ισχύει πλέον για όλες τις ζωντανές δυνάμεις της χώρας. Μεταξύ του Carrick-on-Shannon και του Boyle κατά μήκος της λίμνης Lough Key, εκτείνεται μια εντυπωσιακή αριστοκρατική περιοχή που το ιρλανδικό κράτος εξαγόρασε το 1957 για να δημιουργήσει ένα οικογενειακό τουριστικό θέρετρο. Ωστόσο, ελλείπει κατάλληλων επενδύσεων, η περιοχή υποβαθμίστηκε και τελικά έπεσε σε αχρηστία. «Διενεργήσαμε έρευνα στον πληθυσμό, τις ενώσεις, τους επαγγελματίες του τουρισμού και δημιουργήσαμε ομάδες-στόχους για να προσδιορίσουμε τις τοπικές ανάγκες και να συλλέξουμε πολλές ιδέες ώστε να αξιοποιήσουμε αυτή την εκπληκτική περιοχή», σημειώνει ο Neil Armstrong, υπεύθυνος τουρισμού του Συμβουλίου της κομητείας Roscommon.

Το αποτέλεσμα αυτής της δημοσκόπησης ήταν η μεταμόρφωση μέχρι το 2007 του Lough Key Forest Park σε περιζήτητο κέντρο αναψυχής με βάση ένα cluster d'activités (sic) σύμφωνα με το πρότυπο των τηλεπαιγνιδιών περιπέτειας όπως το «The Crystal Maze» ή το «Fort Boyard». Κόστος: 8 εκατ. EUR με τη συμμετοχή του ΕΤΠΑ. Αναμενόμενος αντίκτυπος στην απασχόληση: περίπου δώδεκα θέσεις πλήρους απασχόλησης και 20 θέσεις μερικής απασχόλησης. «Όμως προσοχή, σημειώνει ο Neil, το σημαντικό είναι η διάρκεια, αφού στον τουρισμό όπως και σε άλλους τομείς, είναι πιο εύκολο να δημιουργήσεις έναν πόλο έλξης παρά να τον διατηρήσεις. Και κυρίως πρέπει να

καινοτομείς συνεχώς, αλλά να διατηρείς και επιφυλάξεις για τον υπέρμετρο μοντερνισμό, διότι οι τεχνολογίες γρήγορα ξεπερνούνται.»

Έρευνα και καινοτομία

Και τα κέντρα παραγωγής παλαιώνουν. Αν ο «κέλτικός τίγρης» διατηρεί την ορμή του (αύξηση του ΑΕγχΠ μεγαλύτερη του 6 % το 2004), η Ιρλανδία αρχίζει να βλέπει ορισμένες δραστηριότητες που συνέτειναν στην επιτυχία της να εγκαταλείπουν τη χώρα για άλλα κράτη, πόσο μάλλον που η οικονομία της εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις πολυεθνικές εταιρείες. Ο ιρλανδικός παραγωγικός μηχανισμός πρέπει να ανέβει κατηγορία και να εστιάσει το ενδιαφέρον του σε τομείς με υψηλή προστιθέμενη αξία. Στην Ιρλανδία, όπως και αλλού στην Ευρώπη, η στρατηγική της Λισσαβόνας «ταιριάζει γάντι». «Στην απόκτηση της περιοχής μας, που δεν γνώρισε την ανάπτυξη του Δουβλίνου, αυτό περνάει αναγκαστικά από την εκπαίδευση», σημειώνει η Constance Hanniffy, πρόεδρος της Περιφερειακού Συμβουλίου του Border, Midland & Western (BMW), της ιρλανδικής περιφέρειας στόχου 1. «Η Ιρλανδία εντάσσεται πλήρως στο πνεύμα της Λισσαβόνας», επιβεβαιώνουν οι Gerry Finn και Kieran Moylan, περιφερειάρχης και αναπληρωτής περιφερειάρχης αντιστοίχως της περιφέρειας BMW. «Βρισκόμαστε στο στάδιο μετάβασης από την άμεση υποστήριξη στις επιχειρήσεις σε μια πιο έμμεση υποστήριξη, προσανατολισμένη στην έρευνα και την καινοτομία».

Ουσιαστικά, μέσα σε πέντε χρόνια, «ο καλός μαθητής της Ευρώπης» απλώς δεκαπλασίασε τα δημόσια κονδύλια που χορηγούνται στους ερευνητές: από τα 20 εκατ. EUR πριν το 2000, η εθνική ετήσια επιβάρυνση πέρασε στα 200 εκατ. «Ωστόσο, αυτό αντιστοιχούσε μόλις στο 1,12 % του ΑΕγχΠ του 2003 και χωρίς τις ενισχύσεις από τα μεγάλα μέσα όπως το PRTL⁽¹⁾ ή το ΕΤΠΑ, θα ήταν εξαιρετικά δύσκολο για τα μεσαίου μεγέθους ιδρύματα, όπως το δικό μας, να αναπτύξουν ερευνητικές δραστηριότητες», σημειώνει ο Jason Twamley, πρότανης υπεύθυνος για την έρευνα του Εθνικού Πανεπιστημίου Maynooth της Ιρλανδίας, που απέκτησε ένα νέο κτίριο για τις βιο-επιστήμες και την ηλεκτρονική. Το ΕΤΠΑ ανέλαβε σχεδόν το ένα τρίτο των 16,1 εκατ. EUR του κόστους της υποδομής αυτής.

Ωστόσο, σε αυτή την αβέβαιη εποχή για τη συνοχή και τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης, ποια συμβουλή θα έδινε στα νέα κράτη μέλη ο συντονιστής των διαρθρωτικών ταμείων στην Ιρλανδία; Απάντηση του Jim Higgins: «Πρώτωση των δημοσίων αγαθών, εστίαση των επενδύσεων στην κατάρτιση, την εκπαίδευση, την έρευνα, τις υποδομές και τις υπηρεσίες που είναι επωφελείς για το σύνολο της κοινωνίας και το δημόσιο συμφέρον. Οι ενισχύσεις που απευθύνονται αποκλειστικά στον ιδιωτικό τομέα τελικά φτάνουν γρήγορα στα όριά τους.»

Οι ιρλανδικές διαχειριστικές αρχές δημοσίευσαν τον Μάρτιο 2004 τον εξαιρετικό «*Guide to the Implementation and Administration of Eu Structural and Cohesion Funds in Ireland*» (Οδηγός εφαρμογής και διοικητικής διαχείρισης των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής) που, χάρη στη σαφήνεια και την πληρότητά του, διευκολύνει την εκτέλεση των έργων που χρηματοδοτούνται από τα κοινοτικά ταμεία. csfinfo@csfunits.irigov.ie

Οι Tomás Ward και Charles Markham στο εργαστήριό τους στο Πανεπιστημιακό Κέντρο Maynooth που επωφελείται του ΕΤΠΑ. Οι δύο ερευνητές επινόησαν μια συσκευή που επιτρέπει τη μετατροπή των ροών των νευρώνων του εγκεφάλου σε σήματα

⁽¹⁾ Programme for Research in Third Level Institutions (Ερευνητικό πρόγραμμα για τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα).

Βαλλονία (Βέλγιο)

«Ανταλλαγή των καλών πρακτικών διαχείρισης μεταξύ των περιφερειών»

Ο **Luc Hougardy**, Υπουργείο της Περιφέρειας της Βαλλονίας, Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων

Πρέπει να παρατηρήσουμε ότι οι περιφέρειες προτιμούν να προβάλλουν όσα έχουν πραγματοποιήσει και όχι τον τρόπο διαχείρισης των εγγράφων προγραμματισμού.

Ωστόσο, ο τρόπος ικανοποίησης των απαιτήσεων που ορίζουν οι σχετικοί ευρωπαϊκοί κανονισμοί επηρεάζει σημαντικά την εφαρμογή των προγραμμάτων τόσο σε επίπεδο αποτελεσματικότητας όσο και αποδοτικότητας. Για το λόγο αυτό, το πιλοτικό πρόγραμμα με στόχο την κατανόηση των συστημάτων διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου, που εφαρμόστηκε σε άλλες περιφέρειες της Ευρώπης, ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρον ώστε να ξεκινήσει μια διαδικασία ανταλλαγής των καλών πρακτικών και σύγκρισης των επιδόσεων (*benchmarking*), η οποία θα μας επιτρέψει να αξιολογήσουμε σε ποιο βαθμό οι πρακτικές αυτές μπορούν να μεταφερθούν στην Περιφέρεια της Βαλλονίας.

Αυτός ήταν ο στόχος του προγράμματος που πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία της Περιφέρειας Βαλλονίας από τη Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων του Υπουργείου Περιφέρειας Βαλλονίας για την εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου των προγραμμάτων που κατά κύριο λόγο συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

Στην ανταλλαγή αυτή συμμετείχαν και άλλες πέντε περιφέρειες. Ο γενικός συντονισμός ανατέθηκε σε έναν εξωτερικό σύμβουλο και η συγχρηματοδότηση διασφαλίστηκε από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας του στόχου 2. Οι περιφέρειες που συμμετείχαν ήταν οι εξής: περιφέρεια Rhône-Alpes (Γαλλία), Πιεμόντε και Λιγουρία (Ιταλία), ανατολική Αγγλία (Ηνωμένο Βασίλειο) και Μάαστριχτ (Κάτω Χώρες).

Πέρα από τα συμπεράσματα που θα προκύψουν από τη σύγκριση των συστημάτων, πρέπει να σημειωθεί ότι οι επισκέψεις που πραγματοποιήθηκαν επέτρεψαν την άμεση επαφή με τους εταίρους μας. Έτσι, μπορέσαμε να επισκεφθούμε τους γάλλους εταίρους μας (Περιφερειακό Συμβούλιο και Νομαρχία της περιφέρειας Rhône-Alpes) καθώς και τους Ιταλούς (Υπουργείο Βιομηχανίας του Πιεμόντε και Υπουργείο Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Λιγουρίας). Επίσης, είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον να συνειδητοποιήσουμε ότι οι άλλες περιφέρειες αντιμετωπίζουν συχνά τις ίδιες δυσκολίες με εμάς.

Μετά την ανταλλαγή αυτή διαπιστώθηκε σαφώς ότι τα συστήματα που εφαρμόστηκαν στην Περιφέρεια της Βαλλονίας εκτιμήθηκαν ιδιαίτερα από τους ευρωπαίους ομολόγους μας. Προβλήθηκαν κυρίως δύο καλές πρακτικές του συστήματος της Βαλλονίας και συγκεκριμένα:

- > η διαδικασία επιλογής: η Περιφέρεια Βαλλονίας δημιούργησε μια ανεξάρτητη task force που αποτελείτο από πανεπιστημιακούς και βιομηχάνους των περιοχών στόχου 2, και ήταν επιφορτισμένη να εκπονήσει συστάσεις προς την κυβέρνηση της Βα-

λονίας με στόχο να τη βοηθήσει να επιλέξει τα προγράμματα, ελέγχοντας τη συμμόρφωσή τους προς τη στρατηγική που ορίζει το «ενιαίο έγγραφο προγραμματισμού»

- > το ηλεκτρονικό σύστημα παρακολούθησης των προγραμμάτων που επιτρέπει την παρακολούθηση των συγχρηματοδοτούμενων έργων μέσω του Διαδικτύου.

Επίσης, διαφάνηκε ότι σε ορισμένους τομείς (αρχή πληρωμής, ετήσια έκθεση για τα μέτρα δημοσιότητας, επικάλυψη επιπέδων ελέγχου κ.ά.) τα συστήματα που εφαρμόστηκαν στην Περιφέρεια Βαλλονίας ξεπερνούν αυτά άλλων περιφερειών.

Στους εταίρους μας, οι κυριότερες ενδιαφέρουσες πρακτικές που εντοπίστηκαν και μπορούσαν, στο σύνολο ή μέρος τους, να ενσωματωθούν στο σύστημα της Βαλλονίας είναι οι ακόλουθες:

- > Στο Πιεμόντε, ένα σύστημα «*overbooking*» που χρησιμοποιεί εθνικά κεφάλαια που χορηγούνται στα τρέχοντα προγράμματα, επιτρέπει να ξεπεραστούν οι προβλεπόμενοι προϋπολογισμοί ΕΤΠΑ και να δημιουργηθεί έτσι ένα αποθεματικό για να αντισταθμιστεί η εγκατάλειψη άλλων έργων. Χάρη σε αυτό, το τελικό ποσοστό απορρόφησης κονδυλίων ανήλθε στο 99 % για την περίοδο προγραμματισμού 1994-1999. Μια άλλη ενδιαφέρουσα πρακτική που ονομάζεται «*Chronoprogramme*» και χρησιμοποιήθηκε για να αποφευχθεί κάθε εξ ορισμού αποδέσμευση μετά από δύο χρόνια δυνάμει του κανόνα «N+2», χορηγεί παροχές/bonus (που σχετίζονται με το ποσοστό παρέμβασης) στα έργα όταν τηρούνται οι προθεσμίες εκτέλεσης και τιμωρεί με επιβαρύνσεις (*malus*) στην αντίθετη περίπτωση.
- > Στην ανατολική Αγγλία, χρησιμοποιήθηκαν *τοπικές ομάδες* (Local Area Groups) και *διαμεσολαβητές* που βοηθούν τους φορείς στην εκπόνηση και παρακολούθηση των έργων τους. Τρίμηνες και επιτόπιες επισκέψεις βοηθούν τους φορείς στην εκτέλεση του έργου τους και στη διασφάλιση της καλής επιχειρησιακής παρακολούθησης των πραγματοποιούμενων δράσεων.

Τέλος, αν και η εμπειρία αυτή υπήρξε εξαιρετικά εποικοδομητική, ελπίζουμε πραγματικά ότι οι επαφές που έγιναν θα μας βοηθήσουν στην εκπόνηση νέων κανονισμών για τη διαχείριση και τον έλεγχο κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013 και καλούμε όλες τις ενδιαφερόμενες περιφέρειες να συμμετέχουν σε αυτό το «χρηματιστήριο» ανταλλαγών ώστε να βελτιωθεί ακόμα περισσότερο η εφαρμογή των προγραμμάτων, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διοικητικής απλοποίησης.

Πληροφορίες: l.hougardy@mrw.wallonie.be

τηλ. (32)81 33 39 27, φαξ (32) 81 33 37 44

<http://economie.wallonie.be> (<http://europe.wallonie.be>)

Ανδαλουσία (Ισπανία)

«Σημαντική προσπάθεια συνεργασίας και συντονισμού όλων των φορέων»

Γενική Διεύθυνση Κοινοτικών Πόρων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών της Ισπανίας

Η Ανδαλουσία, μια από τις μεγαλύτερες και πιο πυκνοκατοικημένες περιφέρειες της Ισπανίας, επωφελείται από το σημαντικότερο, από οικονομικής απόψεως, πρόγραμμα των διαρθρωτικών ταμείων της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού. Το ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα της Ανδαλουσίας (ΡΟΙΑ — Στόχος 1) επιχορηγήθηκε την περίοδο 2000-2006 με ενισχύσεις από τα διαρθρωτικά ταμεία ύψους 7 840,414 εκατ. EUR επί συνολικού κόστους 11 288 εκατ. EUR. Μετά την κατανομή, το 2004, του «αποθεματικού επίδοσης» για τα πιο αποτελεσματικά μέτρα, οι ενισχύσεις ανήλθαν σε 8 186 εκατ. EUR, επί συνολικού κόστους 12 026 εκατ. EUR. Το ΡΟΙΑ εφαρμόζεται με ευθύνη διαφόρων οργανισμών της κεντρικής διοίκησης του κράτους καθώς και της τοπικής κυβέρνησης (*Junta*) της Ανδαλουσίας.

Με λίγα λόγια, η στρατηγική συνίσταται στην κάλυψη της υστέρησης της περιφέρειας σε ό,τι αφορά τις απαραίτητες υποδομές για την ανάπτυξή της, τονίζοντας παράλληλα τις επενδύσεις για την ανταγωνιστικότητα των παραγωγικών δομών, τους ανθρώπινους πόρους και την απασχόληση, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην έρευνα, στην τεχνολογική ανάπτυξη και την κοινωνία της πληροφορίας.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση επιβεβαίωσε την εγκυρότητα της στρατηγικής αυτής, αφού παρ' όλα αυτά η κατάσταση της περιφέρειας δεν είχε παρουσιάσει σημαντικές αλλαγές και ήταν απαραίτητες οι αναθεωρήσεις. Καταβλήθηκε ιδιαίτερη προσπάθεια για τη συνεργασία και το συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων και συγκεκριμένα των αρχών υπεύθυνων για τον προγραμματισμό, της τοπικής αυτοδιοίκησης, των κοινωνικών και οικονομικών φορέων. Η συνεργασία αυτή κατέληξε σε ένα καλά μελετημένο πρόγραμμα, που συμφωνεί τόσο με τα υπόλοιπα τρέχοντα έγγραφα προγραμματισμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, όσο και με τις προτεραιότητες της ΕΕ, τα διαπεριφερειακά προγράμματα, τις κοινοτικές πρωτοβουλίες και τις καινοτόμες δράσεις. Η αξιολόγηση δείχνει επίσης ότι το ΡΟΙΑ συνέβαλε σαφώς στην προώθηση της διαδικασίας πραγματικής οικονομικής σύγκλισης της Ανδαλουσίας.

Δύο μηχανισμοί, που εισήχθησαν στους κανονισμούς 2000-2006 των διαρθρωτικών ταμείων για το συσχετισμό ενισχύσεων και αποτελεσμάτων, διευκόλυναν την πραγματοποίηση των στόχων: το «αποθεματικό επίδοσης» που προαναφέρθηκε και ο κανόνας «N+2» για την εξορισμού αποδέσμευση των πόρων που δεν χρησιμοποιούνται στα δύο χρόνια.

Επίσης, η εκπόνηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων ενίσχυσε τους μηχανισμούς συντονισμού των προγραμμάτων και έδωσε την ευκαιρία να επωφεληθούμε από πιθανές συνεργασίες. Βελτιώθηκαν και οι δραστηριότητες παρακολούθησης και αξιολόγησης. Για το σκοπό αυτό πρέπει να καταγράφονται διαφορετικοί δείκτες για την παρακολούθηση πολλών μέτρων της προτεραιότητας «ισότητα ευκαιριών», καθώς και για την εφαρμογή των μεγάλων έργων υποδομής για το περιβάλλον. Αυτός είναι ο καρπός σημαντικής ερ-

γασίας συνειδητοποίησης που πραγματοποιήθηκε την προηγούμενη περίοδο, ακόμα και αν ο στόχος δεν έχει επιτευχθεί πλήρως, μέσω ημερίδων που οργανώνονται από τους αρμόδιους θεσμούς με σκοπό να ενσωματωθούν στα μέτρα οι αρχές της ισότητας των ευκαιριών και του σεβασμού του περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Δεκεμβρίου 2004, το ΡΟΙΑ παρουσιάζει ποσοστό δημοσιονομικής εκτέλεσης 72 % για την περίοδο 2000-2004 και 51 % για την περίοδο 2000-2006. Γεγονός ιδιαίτερα ικανοποιητικό, αν λάβουμε υπόψη μας τα χρόνια που απομένουν κατά τα οποία, μετά την εξέταση της εμπειρίας, παρουσιάζονται σημαντικά επιτεύγματα. Ο μέσος όρος του 72 % έχει ξεπεραστεί σε τρεις προτεραιότητες και συγκεκριμένα την ανταγωνιστικότητα και τον παραγωγικό ιστό (79 %), τους ανθρώπινους πόρους (84 %), τα δίκτυα μεταφορών και ενέργειας (92 %). Ωστόσο, οι άξονες «περιβάλλοντος, φυσικού τοπίου και υδάτινων πόρων» και «γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης» εμφανίζουν ποσοστό εκτέλεσης μόλις 43 %.

Πιο συγκεκριμένα, καταγράφηκαν ορισμένοι αριθμοί για τις ακόλουθες προτεραιότητες:

- > *Ανταγωνιστικότητα και παραγωγικός ιστός:* χορηγήθηκαν 6 550 ενισχύσεις, δημιουργήθηκαν 11 172 θέσεις αυτοαπασχόλησης, επωφελήθηκαν 9 054 επιχειρήσεις, πραγματοποιήθηκαν ιδιωτικές επενδύσεις ύψους 5 524 εκατ. EUR, ενώ 129 μικρομεσαίες επιχειρήσεις πραγματοποίησαν εξαγωγές για πρώτη φορά.
- > *Κοινωνία της γνώσης (καινοτομία, Ε & Α, κοινωνία της πληροφορίας):* 2 327 άτομα (εκ των οποίων 1 267 γυναίκες) επωφελήθηκαν ενισχύσεων για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, συγχρηματοδοτήθηκαν 244 έργα Ε & Α για 17 648 ερευνητές, ανακαινίστηκαν και απέκτησαν επιστημονικό εξοπλισμό 24 κέντρα, εγκαταστάθηκαν 1 913 δίκτυα πληροφορικής στις δημόσιες υπηρεσίες τα οποία χρησιμοποιούνται από 230 438 άτομα.
- > *Ανθρώπινοι πόροι:* δημιουργήθηκαν 898 σχολικές μονάδες, 68 νέα κέντρα κατάρτισης και ανακαινίστηκαν 566 κέντρα, ενώ πραγματοποιήθηκαν δράσεις εναλλακτικής εκπαίδευσης για 24 000 μαθητές δεύτερης ευκαιρίας (εκ των οποίων 6 560 γυναίκες), στηρίχθηκε η επανένταξη στην αγορά εργασίας 47 000 ατόμων, χορηγήθηκαν ενισχύσεις σε 27 606 μακροχρόνια άνεργους (εκ των οποίων 16 757 γυναίκες) και ενισχύσεις για επαγγελματική επανένταξη σε 17 766 νέους (εκ των οποίων 7 690 γυναίκες).

Τα έργα υποδομής μεταφορών, η πλειονότητα των οποίων εντάσσονται στα διευρωπαϊκά δίκτυα, βρίσκονται σε καλό δρόμο. Τέλος, πρέπει να αναφέρουμε τη δημιουργία βιομηχανικών ζωνών όπως αυτές στις Alqueria (Huelva), Peral (Arcos de la Frontera, Cadix), το Πάρκο Κοσμημάτων της Κόρδοβα ή το Ευρωπαϊκό Κέντρο Επιχειρήσεων και Καινοτομίας του Campus de la Salud, στη Γρενάδα.

Ιστότοπος και πληροφορίες:

<http://www.juntadeandalucia.es/economiayhacienda/fondos/POIA/poia.htm>

ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ

Αναζωογόνηση της παλιάς συνοικίας στον
βόρειο σιδηροδρομικό σταθμό του Ρότερνταμ

Συνολικό κόστος: 851 059 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 212 753 EUR

«Ο βόρειος σιδηροδρομικός σταθμός του Ρότερνταμ είχε παραμεινεί, είχε όψη καταστροφής, έμοιαζε πραγματικά με αστική ανοιχτή πληγή. Την περίοδο 2002-2004 στο πλαίσιο της κοινοτικής πρωτοβουλίας URBAN II ξεκίνησε ένα έργο για τη μετατροπή του σταθμού και της γύρω περιοχής σε ένα ασφαλές, πρακτικό, ελκυστικό κέντρο συνδυασμένων μέσων μαζικής μεταφοράς που θα διευκόλυνε τη ροή των ταξιδιωτών και του οποίου η διαχείριση θα ήταν εύκολη. Έτσι, πραγματοποιήθηκαν διάφορες εργασίες αναδιαμόρφωσης όπως η δημιουργία μιας ζώνης για την αποβίβαση των επιβατών («Kiss & Ride»), νέος φωτισμός, χώροι στάθμευσης για τα ταξί, τα λεωφορεία και τα ποδήλατα, πεζοδρόμια, καλωδιώσεις, εγκατάσταση εξοπλισμού που διευκολύνει το συνδυασμό διαφόρων μέσων μεταφοράς, μετεγκατάσταση της εισόδου ενός χώρου, όπου παίζεται μουσική, πιο συχνές περιπάτοι της αστυνομίας κ.ά. Χάρη σε αυτό το έργο, ο βόρειος σιδηροδρομικός σταθμός του Ρότερνταμ πραγματικά μεταμορφώθηκε. Μετατράπηκε σε φιλόξενο, ασφαλή και καλά οργανωμένο χώρο. Η αναζωογόνηση αυτή, μακροπρόθεσμα, θα έχει προσφέρει σημαντικά κοινωνικοοικονομικά πλεονεκτήματα, αρχίζοντας από την καλύτερη ποιότητα ζωής για τη συνοικία Oude Noorden.»

Adri Hartkoorn, διευθυντής του προγράμματος URBAN II «Noord aan de Rotte»
a.hartkoorn@obr.rotterdam.nl (www.noordaanderotte.nl)

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Νέα φάρμακα φυσικής προέλευσης

Συνολικό κόστος: 403 287,68 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 94 431,08 EUR

«Το πρόγραμμα Naturfar στο οποίο συμμετέχουν η εταιρεία Labor Qualitas SA και το Ινστιτούτο Πειραματικής και Τεχνολογικής Βιολογίας (IBET), εντάσσεται στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ των ινστιτούτων E & A και των τεχνολογικών επιχειρήσεων της φαρμακοβιομηχανίας. Στόχος του είναι η ανάπτυξη μιας διαδικασίας παραγωγής που θα βασίζεται σε τεχνολογία αιχμής, με τη βοήθεια των λεγόμενων «υπερκρίσιμων» υγρών ιδιαίτερα κατάλληλων για τη φαρμακοβιομηχανία. Το πρόγραμμα θα επιτρέψει τη διάθεση στην αγορά καινοτόμων προϊόντων που αποτελούνται από ενεργά συστατικά τα οποία δεν καλύπτονται από τις ευρεσιτεχνίες των επιχειρήσεων του τομέα αυτού. Το Naturfar είναι καρπός της στρατηγικής βελτίωσης του επιπέδου της αγοράς φαρμάκων, που μέχρι τα τελευταία χρόνια περιοριζόταν σε δραστηριότητες λεπτών συμπλεγμάτων χημικών.»

Francisco Sousa Soares, διαχειριστής του επιχειρησιακού προγράμματος «Επιστήμη και καινοτομία 2010»
Poci2010@poci2010.mcies.pt

ΔΑΝΙΑ

Το πρόγραμμα εξαγωγών του Nord-Jutland

Συνολικό κόστος: 3 000 000 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 2 000 000 EUR

«Το πρόγραμμα αυτό ήταν ο καρπός μιας μελέτης η οποία κατέδειξε ότι οι επιχειρήσεις της Nord-Jutland διέθεταν αναξιοποίητο δυναμικό εξαγωγών που κυμαινόταν μεταξύ 400 και 500 εκατ. EUR ετησίως. Η κομητεία Nord-Jutland αποφάσισε λοιπόν να αντιδράσει. Έτσι συγκροτήθηκε μια ομάδα ατόμων με εμπειρία στις εξαγωγές για να εκπονήσει ένα πρόγραμμα που σήμερα αποτελεί τη σημαντικότερη προσπάθεια που έγινε ποτέ από περιφέρεια της Δανίας στον τομέα των εξαγωγών. Στόχος είναι να βοηθηθούν οι παραγωγοί να βελτιώσουν την ικανότητά τους να πωλούν τα προϊόντα τους στο εξωτερικό. Η βοήθεια συνίσταται στην παροχή συμβουλών, το 70 % των αμοιβών των οποίων καλύπτεται από τα κονδύλια του στόχου 2. Πιο συγκεκριμένα, οι σύμβουλοι αυτοί πραγματοποιούν έρευνες αγοράς, εκπονούν στρατηγικές εξαγωγών κ.ά. Το εγχείρημα θα επιτρέψει τη δημιουργία 354 νέων θέσεων εργασίας και γι' αυτό το λόγο η κομητεία αποφάσισε να ξεκινήσει ένα συμπληρωματικό πρόγραμμα που απευθύνεται σε περίπου 150 νέες επιχειρήσεις.»

Gitte Madsen, διευθυντής έργου, κομητεία Nord-Jutland
amt.gm@nja.dk

ΙΤΑΛΙΑ

Τα Κέντρα Ικανοτήτων της Καμπανίας

Συνολικό κόστος: 237 738 000 EUR
Συνεισφορά ΕΕ: 83 204 500 EUR

«Το δίκτυο κέντρων ικανοτήτων της περιφέρειας Καμπανίας έχει στόχο τη διάδοση γνώσης, τον εντοπισμό αναγκών και τη μετάδοση καινοτομιών στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Τα δέκα κέντρα του δικτύου ασχολούνται με επτά τομείς και συγκεκριμένα την ανάλυση και την παρακολούθηση περιβαλλοντικών κινδύνων, την προηγμένη βιολογία και τις εφαρμογές της, την προστασία και αξιοποίηση πολιτισμικών και περιβαλλοντικών αγαθών, την αγροτοτροφική παραγωγή, τις νέες τεχνολογίες στην υπηρεσία της παραγωγής, τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας, τις μεταφορές. Μακροπρόθεσμα, έχει στόχο την ενίσχυση της έρευνας για τις ευρεσιτεχνίες και τη δημιουργία επιχειρήσεων με βάση τη γνώση.»

Maria Adinolfi, διευθύντρια, Υπουργείο Επιστημονικής Έρευνας, Στατιστικής και Συστημάτων Πληροφορίας και Πληροφορικής, Περιφέρεια Καμπανίας
ricercascientifica2@regione.campania.it

Ιστότοπος Info regio

Ο ιστότοπος Info regio παρουσιάζει μια πλήρη επισκόπηση της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής. Για τις τελευταίες πληροφορίες, συμβουλευτείτε το τμήμα «Newsroom»:
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/newsroom/index_en.htm

